

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอนวนนินวาส จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์
ของ
ศศิมา แพงพา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

มิถุนายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์
ของ
ศศิมา แพงพา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
มิถุนายน 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

FACTORS ASSOCIATED WITH THE BEHAVIOR OF REDUCING
AND SEPARATING SOLID WASTE IN PEOPLE'S HOUSEHOLD WASTE
IN THAT SUBDISTRICT, WANON NIWAT DISTRICT,
SAKON NAKHON PROVINCE

BY

SASIMA PHAENGPHA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Public Health Program in Public Health
at Sakon Nakhon Rajabhat University

June 2025

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสาธาณสุขศาสตร์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน
ตำบลธาตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ศศิมา แพงพา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ดร.ธรรมวัฒน์ อูปวงษาพัฒน์) ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิวรรณ ทศนเอี่ยม) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 27 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างดี ด้วยได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ อีกทั้งยังให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในเรื่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ธรรมวัฒน์ อุปวงษาพัฒน์ ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิวรรณ ทิศนเี่ยม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิรณช วรโธสง ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูวสิทธิ์ ภูลวรรณ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน อาจารย์ ดร.อดิศักดิ์ พลสาร และอาจารย์ประยูกต์ เดชสุทธีกร ที่ให้ความกรุณาสละเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ความรู้ และแนวคิดเพื่อนำมาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ให้มีคุณภาพและเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และได้ให้ความเมตตาช่วยเหลือแนะนำตลอดจนเอาใจใส่จนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากนายวิชา ไชยรา นักสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลคำตากล้า ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอบคุณเพื่อนพี่น้อง ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ (สม.1) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทุกท่านที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลาการศึกษา และท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอื้อนนามในที่นี้ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ท้ายสุด ผู้วิจัยจะไม่สามารถทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นมาได้ หากขาดพลังแรงใจ และแรงผลักดันจากคุณพ่อ คุณแม่ สามีและลูกชาย น้องชาย ครอบครัวญาติมิตร เพื่อนๆ ของผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จมาจนตราบนานแสนนาน และที่สำคัญที่สุดเหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยต้องขอบคุณตัวผู้วิจัยเองที่สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาจนก้าวผ่านมาสู่ความสำเร็จได้ในวันนี้

ศศิมา แพงพา

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
ผู้วิจัย	ศศิมา แพงพา
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล
ปริญญา	ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏยโสธร
ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือน จำนวน 343 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ สถิติไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70.26 มีพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ ($p\text{-value} = 0.005$) ระดับการศึกษา ($p\text{-value} = 0.043$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($r_s = 0.130$, $p\text{-value} = 0.016$) ความรู้ ($r_s = 0.227$, $p\text{-value} < 0.001$) ทักษะ ($r_s = 0.381$, $p\text{-value} < 0.001$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($r_s = 0.211$, $p\text{-value} < 0.001$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ($r_s = 0.344$, $p\text{-value} < 0.001$) และความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม ($r_s = 0.687$, $p\text{-value} < 0.001$) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ($r_s = -0.199$, $p\text{-value} < 0.001$) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่ระบุว่าความตั้งใจเป็นตัวแปรสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้และส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการจัดการขยะ ส่งเสริมบทบาทกลุ่มอ้างอิงและผู้นำชุมชนเป็นต้นแบบหรือมีครัวเรือนต้นแบบการคัดแยกขยะ ตลอดจนจัดโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการคัดแยกขยะเพื่อเพิ่มความตั้งใจในการจัดการขยะที่เหมาะสมโดยเฉพาะครัวเรือนขนาดใหญ่เพื่อสนับสนุนการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ขยะมูลฝอย พฤติกรรม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

TITLE	Factors Associated with the Behavior of Reducing and Separating Solid Waste in People's Household Waste in That Subdistrict, Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province
AUTHOR	Sasima Phaengpha
ADVISORS	Dr. Jarinthip Chomchaipon
DEGREE	M.P.H. (Public Health)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2025

ABSTRACT

This cross-sectional analytical study aimed to examine the level of behavior and the factors associated with household waste reduction and segregation among residents in That Subdistrict, Wanon Niwat District, Sakon Nakhon Province. The sample consisted of 343 household representatives selected through multi-stage sampling. Data were collected using a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, mean, standard deviation, frequency, and percentage, and inferential statistics, including the chi-square test and Spearman's rank correlation coefficient.

The results revealed that 70.26% of the samples had a good level of household solid waste reduction and segregation behavior. Factors significantly associated with these behaviors were gender (p -value = 0.005) and education level (p -value = 0.043). The study also found a positive correlation with average monthly income ($r_s = 0.130$, p -value=0.016), knowledge ($r_s = 0.227$, p -value < 0.001), attitude ($r_s = 0.381$, p -value < 0.001), subjective norms ($r_s=0.211$, p -value < 0.001), perceived behavioral control ($r_s=0.344$, p -value < 0.001), and behavioral intention ($r_s= 0.687$, p -value < 0.001). Conversely, the number of family members was negatively correlated ($r_s= -0.199$, p -value < 0.001). These findings are consistent with the Theory of Planned Behavior, which identifies behavioral intention as a key determinant of action. Therefore, relevant agencies should organize educational activities and promote positive attitudes toward waste

management, strengthen the role of reference groups and community leaders as role models or establish model households for waste segregation, and provide infrastructure that facilitates waste separation. Special attention should be given to large households to enhance behavioral intention and support sustainable waste management.

Keywords: Solid waste, behavior, Theory of Planned Behavior

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	10
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย.....	10
หลักการการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย.....	14
หลักการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs.....	17
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB).....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
รูปแบบการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
ข้อพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
สรุปผล	77
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยหนังสือรับรองจริยธรรม.....	98
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	105
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ภาคผนวก ง การหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย	134

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร.....	32
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนจำแนกตามขนาดในเขตตำบลธาตุ....	41
3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4 จำนวนร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	57
5 ระดับความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	59
6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	59
7 ระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	61
8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	62
9 ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	64
10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	64
11 ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	67
12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	67
13 ระดับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	69
14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	69
15 ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยระดับบุคคลที่มีผลต่อความตั้งใจในการปฏิบัติ พฤติกรรมกับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	73
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์แมนระหว่างความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน.....	75
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์แมนระหว่างปัจจัยระดับบุคคล ความรู้ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมและความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมกับพฤติกรรมการลด และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 แบบจำลองทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	20
3 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	21

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับวิกฤตขยะมูลฝอยอย่างรุนแรง โดยมีการผลิตขยะมูลฝอยชุมชน (Municipal Solid Waste: MSW) มากกว่า 2.1 พันล้านตันต่อปีทั่วโลก แต่มีเพียงร้อยละ 16 หรือ 323 ล้านตันเท่านั้นที่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม (Verisk Maplecroft Environment Dataset, 2019) ส่วนที่เหลือกลายเป็นขยะตกค้างที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ เช่น การปนเปื้อนในดิน น้ำ อากาศ และการแพร่กระจายของโรค โดยข้อมูลระบุว่า มีผู้เสียชีวิตจากโรคที่เกี่ยวข้องกับขยะมากถึง 5 ล้านคนต่อปี (Hoorneweg. et al, 2013) สาเหตุเกิดจากการขยายตัวของประชากร และพฤติกรรมบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป (นฤญา ยางจิสาร, 2562) ทำให้ทุกประเทศต้องใช้ทรัพยากรและงบประมาณจำนวนมากในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยให้ถูกต้องอย่างยั่งยืน

ในประเทศไทยสถานการณ์ขยะมูลฝอยยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี สถิติปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 26.95 ล้านตันต่อปีหรือเฉลี่ย 73,840 ตันต่อวัน คิดเป็น 1.12 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2566) เมื่อพิจารณาปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 38 และถูกนำมาใช้ประโยชน์เพียงร้อยละ 34 ดังนั้น การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่องโดยการขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ และภายในปี 2573 การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ หรือ SDG Localization จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนและการสร้างความร่วมมือระดับท้องถิ่น จึงได้กำหนดแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พศ. 2565 - 2570) ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางเพื่อป้องกันการเกิดขยะ เน้นการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-Design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มาก

ที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery) และพลังงาน (Energy Recovery) และเพื่อให้เหลือขยะที่ต้องถูกกำจัดให้น้อยที่สุด (Final Disposal) จึงขับเคลื่อนผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"จังหวัดสะอาด"ในระดับจังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน ผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยมุ่งเน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่โดยใช้หลักการ 3Rs หรือ 3ช : ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ 3Rs: Reduce Reuse and Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงาน จำนวน 3 ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทางและปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง จัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดสกลนครเป็นหนึ่งในจังหวัด มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นถึงวันละ 872 ตัน ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องเพียงวันละ 145 ตัน (ร้อยละ 16.66) เกิดขยะตกค้าง 4,300 ตันต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2566) ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนปริมาณมาก แต่การบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่ถูกต้องและเกิดการตกค้างสะสมเป็นจำนวนมาก วานรนิวาส เป็นพื้นที่ 1 ใน 3 อำเภอของจังหวัดสกลนคร ที่มีประชากรจำนวนมากและมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จำนวนมาก ตำบลธาตุ มีจำนวน 22 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 14,432 คน จำนวนครัวเรือน 4,301 ครัวเรือน เป็นตำบลที่มีประชากรจำนวนมากที่สุดในพื้นที่ และพบตำบลที่มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างภายในชุมชนและการจัดการการเก็บขนขยะไปกำจัดไม่ถูกต้อง เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบยังไม่ถูกต้อง (กรมมลพิษ, 2566) อัตราปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 4 ตันต่อวัน มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ย 1.07 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน การเก็บขนขยะมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัดทำได้เพียงวันละ 3 ตัน ทำให้เกิดขยะมูลฝอยตกค้างในชุมชน มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการเก็บขนขยะมูลฝอยเพื่อส่งฝังกลบ ณ บ่อขยะ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2564-2566 ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจาก 648,987 บาทเพิ่มขึ้น จำนวน 1,605,362 บาท และตำบลธาตุ เป็นชุมชนที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง การประกอบอาชีพในชุมชนส่วนใหญ่คือ เกษตรกรรมและพาณิชย์มีความเจริญที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจและมีแหล่งสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น เช่น แหล่งจัดคอนเสิร์ต การขยายตัวของร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ, 2565) ดังนั้น หากจะต้องมีการเก็บขนส่งขยะมูลฝอยและนำเข้าสู่ระบบการกำจัดทั้งหมดนั้น อาจต้องใช้ทรัพยากรมหาศาลในการบริหารจัดการ ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาและให้เกิดความยั่งยืนมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในการจัดการคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือนหรือต้นทางและคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องและถูกวิธี

องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ ได้ดำเนินการรณรงค์เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตามนโยบาย "จังหวัดสะอาด" มาเป็นแนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากปัญหาที่พบการจัดการขยะมูลฝอยไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความร่วมมือในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนส่งผลให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น และเกิดผลกระทบทำให้ขยะล้นบ่อกำจัด พบการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยตามที่สาธารณะ และที่สำคัญปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ในแต่ละวันไม่มีจำนวนลดลง ถึงแม้จะมีการสร้างความร่วมมือในภาคประชาชนรณรงค์ให้ความรู้การทำโครงการธนาคารขยะรีไซเคิล (Recyclable Waste Bank) และการจัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือนลดโลกร้อน การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายและสื่อออนไลน์ แต่ปัญหาการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยยังไม่หมดไป การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดจึงสำคัญโดยเฉพาะในครัวเรือน และเป็นวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการคัดแยก ณ สถานที่กำจัดขยะทั้งในด้านงบประมาณดำเนินการ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และยังเป็น การกระตุ้นให้ประชาชนในครัวเรือนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบและตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน (ศิริจันทร์ทิพย์ บุญจันทร์, 2559) และยังสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ขาดประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และบุคลากร (ศราวุฒิ ทับผดุง, 2563) และการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางเป็นการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยในการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่นำเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะได้ (ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์, 2561)

จากการทบทวนวรรณกรรมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมมีลักษณะเป็นสหปัจจัย (Multi-factors) โดยที่สำคัญคือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล อาทิเช่น ความรู้ การรับรู้ ค่านิยม เป็นต้น ดังนั้น หากสามารถค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนที่เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลได้ จะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน และการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมใดก็ตามขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยเป็นตัวกำหนด (จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ และคณะ, 2561) จะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม (ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์, 2562) ซึ่งการศึกษาพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนส่วนใหญ่เน้นการศึกษาปัจจัยนำ คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ความรู้ ทักษะคิด แรงจูงใจ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค ปัจจัยเอื้อ คือ ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบต. ความเพียงพอของถังรองรับขยะมูลฝอย การใช้บริการรับซื้อของเก่า ปัจจัยเสริม คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอย

การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน (ศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์, 2559; จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ และคณะ, 2561; นฤญา ยางอิสาร, 2562; ศราวุฒิ ทับผดุง, 2563; วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) (Ajzen, 1991) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เน้นวิเคราะห์พฤติกรรมรายบุคคลแบบเฉพาะ โดยอธิบายถึงพฤติกรรมบุคคลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ พฤติกรรมที่ครอบคลุมปัจจัยภายในตัวบุคคล (เจตคติต่อพฤติกรรม) ปัจจัยภายนอกบุคคลหรือ อิทธิพลทางสังคม (การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง) และมีปัจจัยการควบคุม (การรับรู้ การควบคุม ตนเอง) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลถึงความตั้งใจต่อพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ พฤติกรรมของบุคคลได้ (พิรยา พูลหิรัญ, 2565; อภินันท์ นิลสุข และคณะ, 2565) การศึกษาที่ใช้ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่ออธิบายพฤติกรรมจัดการขยะตามหลัก 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) ซึ่งเน้นการลดขยะผ่านแนวคิด 3Rs ไม่ว่าจะเป็นในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือ ภาคอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก (Loh et al., 2020) อย่างไรก็ตามการศึกษาทฤษฎี นี้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในประเทศไทยยังไม่มีอย่าง จำกัด ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เพื่ออธิบาย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ ประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและ แก้ไขปัญหาพร้อมทั้งขยายผลการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

1.2 คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล อยู่ระดับใด
2. ปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยใน ครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

- 1.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว การใช้บริการรับซื้อของเก่า ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบต. การได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดการขยะมูลฝอย ความรู้ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
- 1.4.2 ความตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

1.5 ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการออกแบบโปรแกรมการอบรมหรือกิจกรรมส่งเสริมความรู้ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครั้วเรือน ในเขตพื้นที่ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ทั้ง 22 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 4,301 ครั้วเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครั้วเรือนที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในครั้วเรือน ในเขตพื้นที่ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล จำนวน 343 ครั้วเรือน ซึ่งได้มาโดยวิธี คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของแดเนียล (Daniel, 1995)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครั้วเรือน สถานภาพในครอบครัว และการใช้บริการรับซื้อของเก่า

2.1.2 ความรู้การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

2.1.3 ทักษะการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

2.1.4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

2.1.5 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

2.1.6 ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครั้วเรือน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

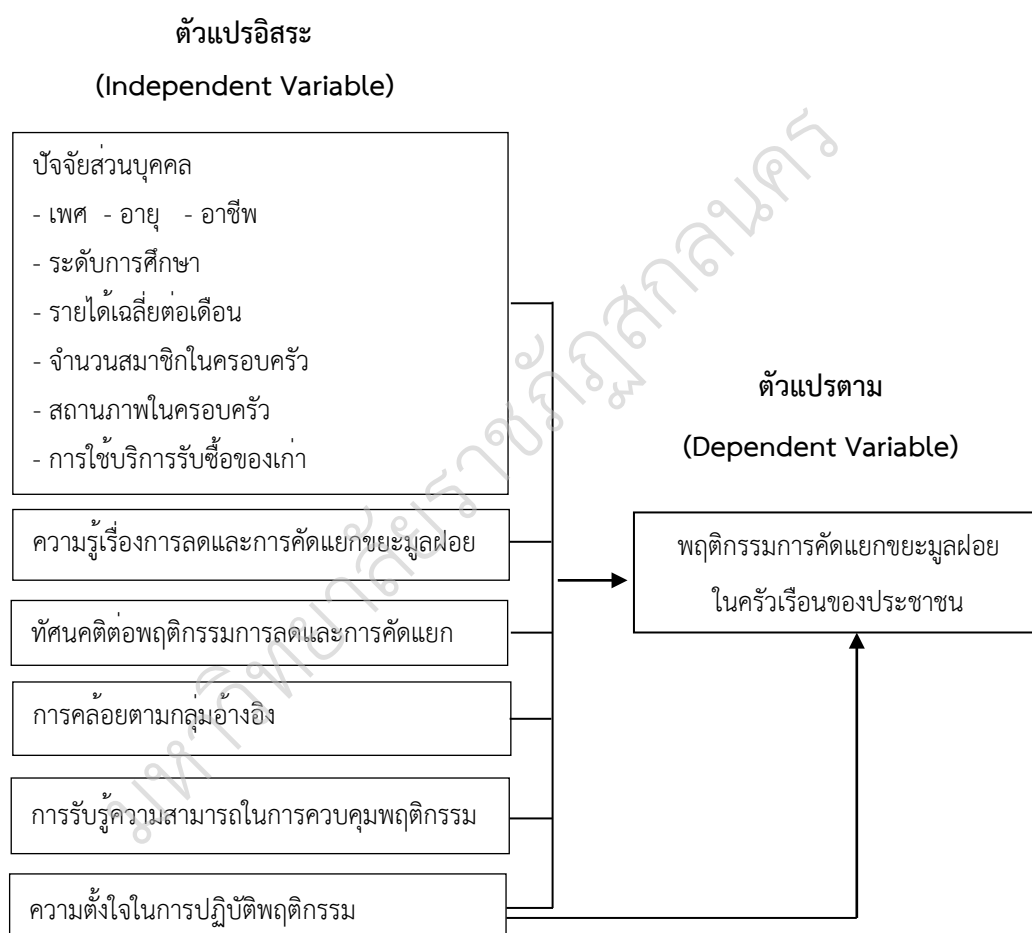
การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครั้วเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูลมีขอบข่ายเนื้อหา ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย หลักการเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หลักการการคัดแยกขยะมูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครั้วเรือน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2568

1.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี พฤติกรรมตามแบบแผน มาเป็นกรอบแนวคิดผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษอาหาร เศษวัสดุหรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน รวมถึงมูลสัตว์หรือเศษซากสัตว์ โดยแบ่งออกเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยรีไซเคิล และขยะมูลฝอยอันตราย

2. พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน หมายถึง การกระทำของประชาชนในครัวเรือนตำบลธาตุ ในการปฏิบัติตามหลัก 3Rs ได้แก่

2.1 Reduce ใช้น้อยหรือลดการใช้ โดยใช้เท่าที่จำเป็น

2.2 Reuse ใช้ซ้ำโดยนำสิ่งของที่ใช้งานไปแล้ว มาใช้อีกให้คุ้มค่า

2.3 Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่อาจจะใช้ซ้ำไม่ได้ นำมาขายให้กับชาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่า เพื่อส่งไปยังโรงงานสำหรับแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

3. ทักษะจิตต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การประเมินความรู้สึกที่มีต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะทางบวกหรือทางลบ

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การรับรู้ถึงความคาดหวังของบุคคลอื่นที่มีความสำคัญต่อตัวเองต้องการหรือไม่ต้องการให้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะมีแนวโน้มคล้อยตามและทำตามพฤติกรรมนั้น

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้น ๆ ถ้าบุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นตนเองมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมและสามารถควบคุมพฤติกรรม การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนในสภาพการณ์นั้นได้

6. ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง ความพร้อมมุ่งมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs

7. ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง ข้อมูลที่นำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs

8. การคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การแยกขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะพลาสติก ขยะกระดาษ ขยะอินทรีย์ หรือขยะอันตราย เพื่อให้สามารถนำไปจัดการหรือรีไซเคิลได้ง่ายขึ้น และช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

9. ประชากร หมายถึง ประชาชนในเขตตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

10. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ตัวแทนครัวเรือนที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในครัวเรือน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

1. ความหมายของขยะมูลฝอย
2. ประเภทของขยะมูลฝอย
3. แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย
4. ผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

2.1.2 หลักการที่เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

1. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในแหล่งที่พักอาศัย (ครัวเรือน)
2. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน
3. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

2.1.3 หลักการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs

1. Reduce (ลดการใช้)
2. Reuse (การใช้ซ้ำ)
3. Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่)

2.1.4 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

2.1.5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

ในครัวเรือนของประชาชน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

1. ความหมายของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ
ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ขากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่
เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก
ชุมชนหรือคร้วเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้
ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, 2552)

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งของที่ทิ้งแล้ว (พจนานุกรมราชบัณฑิต, 2554)

ขยะมูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษ
วัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ขากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน
ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย
จากชุมชน (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, 2535)

ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตรายอื่นใด
ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่ง
เหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็งของเหลวหรือก๊าซ (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม, 2535)

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งของเหลือที่เหลือใช้ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า
เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถังมูลสัตว์หรือขากสัตว์ รวมถึง
สิ่งอื่นใดที่เกิดจากครัวเรือน (นฤญา ยางธิสาร, 2565)

ขยะมูลฝอยครัวเรือน หมายถึง เศษสิ่งของเหลือที่เหลือใช้ เช่น เศษกระดาษ
เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถังมูลสัตว์หรือขากสัตว์
รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เกิดจากครัวเรือน (ศราวุฒิ ทับทอง, 2563)

กล่าวโดยสรุป ขยะมูลฝอย หมายถึง ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษอาหาร เศษวัสดุหรือ
สิ่งของที่ไม่ใช่แล้ว ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน รวมถึงมูลสัตว์หรือเศษซากสัตว์ โดย
แบ่งออกเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยรีไซเคิล ขยะมูลฝอยอันตราย
และขยะมูลฝอยติดเชื้อ

2. ประเภทของขยะมูลฝอย

จากการทบทวนวรรณกรรมได้มีการจำแนกประเภทของขยะมูลฝอยไว้อย่างหลายประเภท และการให้คำนิยามก็มีความแตกต่างกันไป เช่น แบ่งตามคุณสมบัติ แบ่งตามส่วนประกอบของขยะมูลฝอย แบ่งตามแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย และแบ่งตามความเป็นพิษที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (ศรีนทร์ทิพย์ บุญจันทร์, 2559) ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงจัดแบ่งประเภทขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะทางกายภาพของขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2559) ดังนี้

1. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (Compostable Waste) คือ ขยะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลายนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากที่สุด ร้อยละ 64 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

2. ขยะมูลฝอยรีไซเคิล (Recyclable Waste) คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ เหล็ก อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ใช้แล้ว เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากเป็นอันดับที่สอง โดยพบประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

3. ขยะมูลฝอยอันตราย (Hazardous Waste) คือขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติไวไฟ วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุติดไฟ วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง หรือวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณน้อยที่สุด กล่าวคือพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

4. ขยะมูลฝอยทั่วไป (General Waste) คือ ขยะมูลฝอยประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ขงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเบ็ดเศษอาหาร โฟมเบ็ดอาหาร เป็นต้น

สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือจะพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะมูลฝอย

5. ขยะมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste) คือ ขยะมูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ถ้าหากเราได้มีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับขยะมูลฝอยติดเชืื่อนั้น ก็สามารถทำให้เกิดโรคได้ ซึ่งขยะในที่นี้ ก็รวมไปถึงขยะที่เกิดจากกระบวนการตรวจของแพทย์และการรักษาพยาบาล การทดลองและการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ต่างๆ นั่นเอง

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดประเภทของขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยรีไซเคิล ขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยทั่วไป

3. แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ ได้กำหนดแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย โดยแบ่งออกได้เป็น 5 แหล่งกำเนิด (กรมควบคุมมลพิษ, 2554) ดังนี้

1. แหล่งที่พักอาศัยหรือครัวเรือน (Domestic Area) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยมาจากครัวเรือนต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยที่มาจากห้องครัว เช่น เศษอาหาร ผัก ผลไม้ กระดาษ ขวดพลาสติก ผ้า ขวด แก้ว โลหะและภาชนะบรรจุสารเคมีชำรุด

2. แหล่งธุรกิจการค้า ตลาดสด (Commercial Area) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมประเภทธุรกิจการค้าของชุมชน ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ บรรจุภัณฑ์พลาสติก ขวดพลาสติก กระดาษ เป็นต้น

3. สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา (Institutional Area) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมบริการของทางราชการ การเรียนการสอน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระดาษ พลาสติก และอาจมีประเภทของเสียอันตรายบางส่วนที่มาจากอาคารที่มีการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ การแพทย์หรือการเพาะเลี้ยงเชื้อ หรือมีสารเคมีประเภทอันตราย เช่น โลหะหนัก สารเคมี เป็นต้น

4. แหล่งอุตสาหกรรม (Industrial Area) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในบริเวณ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตั้งอยู่ ทั้งที่เกิดจากกระบวนการผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อมองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะมีทั้งขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะมูลฝอยอันตราย

5. แหล่งเกษตรกรรม (Agricultural Area) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในบริเวณเขตการเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูกหรือฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่พร้อมจะย่อยสลายมีกลิ่นเหม็นรบกวน เช่น เศษผัก ผลไม้ หญ้า สารเคมีเหลือใช้ เป็นต้น

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ได้แก่ เขตที่พักอาศัย ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันในการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยที่มาจากครัวเรือน เช่น เศษอาหาร ผัก ผลไม้ กระดาษ ถูพลาสติก ผ้า ขวด แก้ว โลหะ และภาชนะบรรจุสารเคมีชำรุดเพื่อให้อัดคล่องกับหัวข้อการวิจัยและบริบทในพื้นที่

4. ผลกระทบจากขยะมูลฝอยที่มีผลต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

1. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และพาหะของโรคเนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนมากับขยะมูลฝอยมีโอกาที่จะขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้นได้ เพราะขยะมูลฝอยมีความชื้น และสารอินทรีย์ที่จุลินทรีย์ใช้เป็นอาหาร ขยะพวกอินทรีย์ที่ทิ้งค้างไว้ จะเกิดการเน่าเปื่อย กลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวัน นอกจากนั้นจะเป็นที่อยู่อาศัยของหนู ดังนั้น ขยะมูลฝอยที่ขาดการเก็บรวบรวม และการกำจัด จึงทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อโรค แมลงวัน หนู แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมารสู่คน
2. เป็นบ่อเกิดของโรค เนื่องจากการเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดี หรือปล่อยปละละเลยทำให้มีขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชน จะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ตั๊กแตน เื่อไทพอยด์ เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ เป็นแหล่งกำเนิดและอาหารของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นพาหะนำโรคมารสู่คน เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู เป็นต้น
3. ก่อให้เกิดความรำคาญ ขยะมูลฝอยหากเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนั้นฝุ่นละอองที่เกิดจากการเก็บรวบรวม การขนถ่าย และการกำจัดขยะก็ยังคงเป็นเหตุรำคาญที่มักจะได้รับกรรองเรียนจากประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ อีกทั้งจุดจาดาน้ำขยะแขยง
4. ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมากำจัดให้ถูกวิธี ปล่อยทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาน้ำจะไหลนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมูลฝอยมีซากถ่าน ไฟฉาย ซากแบตเตอรี่ ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ในดินมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในดิน และสารอินทรีย์ในขยะมูลฝอยเมื่อมีการย่อยสลาย จะทำให้เกิดสภาพความเป็นกรดในดิน และเมื่อฝนตกมาชะกองขยะมูลฝอยจะทำให้น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลปนเปื้อนดินบริเวณรอบ ๆ ทำให้เกิดมลพิษของดินได้ การปนเปื้อนของดิน ยังเกิดจากการนำมูลฝอยไป

ฝักรวม หรือนำไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้ง จะทำให้เกิดควันมีสารพิษทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ส่วนมลพิษทางอากาศจากขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากมวลสารที่มีอยู่ในขยะมูลฝอยและพวกแก๊สหรือไอระเหย ที่สำคัญก็คือ กลิ่นเหม็นที่เกิดจากการเน่าเปื่อย และสลายตัวของอินทรีย์สารเป็นส่วนใหญ่

5. ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ ขยะมูลฝอยที่ทิ้งและรวบรวมโดยขาด ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะมูลฝอยพวกของเสียอันตราย ถ้าขาดการจัดการที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อ แบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

6. เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ทำให้สิ้นเปลือง งบประมาณในการจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลกระทบจากขยะมูลฝอยไม่ว่าจะเป็น น้ำเสีย อากาศเสีย ดินปนเปื้อนเหล่านี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

7. ทำให้ขาดความสวยงาม การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชน เกิด ความสวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย แสดงถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน

2.1.2 หลักการเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

จากรายงานของกรมมลพิษ พบว่าขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังไม่มีระบบเก็บรวบรวมและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ จึงกำจัดด้วย วิธีการเผากลางแจ้ง หรือนำไปทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่ว่างต่างๆ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมรอบข้างได้โดยง่าย

และได้ให้ความหมาย การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย (Waste Separation) หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดแบ่งหรือแยกขยะมูลฝอยออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะองค์ประกอบ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม โดยใช้แรงงานคนหรือ เครื่องจักรกล เพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ หรือใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์ ผู้คัดแยกขยะมูล ฝอยนอกระบบ (Informal Waste Separator) รวมถึง ซาเล้ง เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะมูลฝอย หรือผู้คัดแยกขยะมูลฝอยตามภาชนะรองรับขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำกลับคืนวัสดุ (Material Recovery) หมายถึง การ ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยหรือสกัต์วัสดุที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ออกจากขยะมูล ฝอยหรือ ของเสียเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำและแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2552) โดยได้กำหนดรายละเอียดดังนี้

1. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในแหล่งที่พักอาศัย ขยะมูลฝอยจำพวก เศษอาหาร แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก และขยะมูลฝอยอันตรายที่เกิดขึ้นภายในบ้านเรือน

อาคารสำนักงาน สถาบันการศึกษา โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยอื่น ๆ จะถูกคัดแยกและเก็บรวบรวมไว้ในถุงบรรจุขยะมูลฝอยตามประเภทที่ได้คัดแยกไว้ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์หรือกำจัดต่อไป ซึ่งมีข้อควรคำนึง ดังนี้

- 1.1 คัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือขยะมูลฝอยรีไซเคิลออกจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยอันตรายและขยะมูลฝอยทั่วไป
- 1.2 คัดแยกขยะมูลฝอยในบ้านเรือน โดยแยกทิ้งในภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแต่ละประเภทตามที่หน่วยราชการจัดเตรียมไว้
- 1.3 ควรจัดวางภาชนะรองรับขยะมูลฝอยในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทและแสงสว่างเพียงพอ ทั้งนี้ต้องไม่ขวางทางเดินพร้อมทั้งอยู่ห่างจากสถานที่ประกอบอาหารที่รับประทานอาหารและแหล่งน้ำดื่ม
- 1.4 การจัดเก็บขยะมูลฝอยประเภทอันตราย หรือภาชนะสำหรับบรรจุสารที่ไม่ทราบแน่ชัด ควรแยกเป็นสัดส่วนจากขยะมูลฝอยอื่น ๆ ห้ามจัดเก็บไว้รวมกัน เพื่อป้องกันการรั่วไหลของสารพิษหรือการระเบิด จากนั้นให้รวบรวมนำไปในสถานที่รวบรวมขยะมูลฝอยอันตรายของชุมชน
- 1.5 หลีกเลี่ยงการเก็บกักขยะมูลฝอยที่เหมาะสมแก่การเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรคหรือที่อาจเกิดจากการรั่วไหลของสารพิษไว้เป็นเวลานาน
- 1.6 ไม่ควรเผา หลอม สกัด หรือดำเนินการอื่นใด ที่เป็นการคัดแยกโลหะมีค่าหรือการทำลายขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย หรือพื้นที่ที่ไม่มีระบบป้องกันและควบคุมของเสียที่จะเกิดขึ้น
2. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องจัดให้มีภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยหรือสถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยรวมของชุมชน ซึ่งแบ่งตามประเภทขยะมูลฝอยที่ต้องการให้มีการคัดแยก เช่น ภาชนะที่รองรับขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยรีไซเคิลและขยะมูลฝอยอันตราย เป็นต้น โดยภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแต่ละประเภทจะต้องวางอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายหรือพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เช่น ตลาด ที่พักอาศัย สถาบันการศึกษา และชุมชนอุตสาหกรรม
3. การคัดแยกในสถานที่จัดการขยะมูลฝอย รวมถึงโรงงานคัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย โรงงานหมักปุ๋ย เตาเผา สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย โดยทั่วไปจะถูกคัดแยกตามข้อกำหนดในการดำเนินงานของแต่ละโรงงานหรือสถานที่จัดการ เช่น การคัดแยกวัสดุ

ที่ย่อยสลาย หรือเผาไหม้ได้ยาก (แก้ว โลหะ อลูมิเนียม) ก่อนเข้าสู่กระบวนการหมักปุ๋ยและการเผาในเตาเผา เป็นต้น รูปแบบการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้กำหนดรูปแบบไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์และขยะมูลฝอยทั่วไป โดยขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายได้ เช่น ประเภทเศษอาหาร ผลไม้ ใบไม้ จะถูกแยกออกแล้วนำไปเก็บรวบรวมไว้ในภาชนะรองรับขยะมูลฝอยอินทรีย์ ส่วนขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะมูลฝอยรีไซเคิล ประเภท แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ นำไปเก็บรวบรวมไว้ในภาชนะรองรับขยะทั่วไป

3.2 การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยรีไซเคิล ขยะมูลฝอยอินทรีย์ และขยะมูลฝอยทั่วไปโดยขยะมูลฝอยทั่วไปที่สามารถนำไปรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ จะถูกรวบรวมแยกจากขยะมูลฝอยอินทรีย์และขยะมูลฝอยทั่วไป

3.3 การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยรีไซเคิล ขยะมูลฝอยอันตราย และขยะมูลฝอยทั่วไปซึ่งการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย มีประโยชน์ดังนี้

1. ลดปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างได้ถึงร้อยละ 20 ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างทั้งหมด
2. ประหยัดที่ดินที่ใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยได้ถึงร้อยละ 23 ของที่ดินที่จะต้องทำตามปกติ
3. ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย ในการเก็บขนและกำจัดฝอย
4. ประหยัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์

4. รูปแบบการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ นั้นมีอยู่หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะของขยะมูลฝอย ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

4.1 การแปรรูปใช้ใหม่และการใช้ซ้ำ (Recycling and Reuse)
 ขยะมูลฝอยรีไซเคิล เช่น กระดาษ พลาสติก อลูมิเนียม สามารถนำไปแปรรูปเพื่อเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อผลิตเป็นสินค้ารีไซเคิล นอกจากนี้ขยะมูลฝอยจำพวกขวดแก้ว ขวดพลาสติก รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้แล้ว เช่น โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถนำมาทำความสะอาด ซ่อมแซม ปรับปรุงและนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ได้ การส่งเสริมให้มีการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยและเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยรีไซเคิล เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะมูลฝอยของชุมชน เป็นต้น ซึ่งต้องมีการจัดวางถังขยะมูลฝอย

หรือภาชนะสำหรับรองรับวัสดุรีไซเคิลตามประเภทชนิด ที่ได้ทำการคัดแยกไว้ หรือตั้งศูนย์รับคืนบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุรีไซเคิลโดยผู้ซื้อสามารถรับเงินมัดจำได้เมื่อนำซากบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุรีไซเคิลมาขายคืน เป็นต้น (วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565)

4.2 การใช้ประโยชน์ด้านพลังงาน (Energy Recovery) คือ การแปรรูปขยะมูลฝอยให้เป็นพลังงานความร้อน เชื้อเพลิง และแก๊สชีวภาพ โดยผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลง 2 ด้าน คือ ด้านความร้อนที่เกิดจากการกำจัดขยะมูลฝอยอินทรีย์และขยะมูลฝอยรีไซเคิลบางประเภท เช่น เศษอาหาร ใบไม้ เศษไม้ กระดาษ และพลาสติก โดยการเผาไหม้ในเตาเผาที่ถูกหลักสุขาภิบาล ทำให้ได้พลังงานในรูปของก๊าซไอรอน ซึ่งสามารถนำไปผลิตพลังงานในรูปไอน้ำและกระแสไฟฟ้าได้ และอีกด้าน คือ ด้านชีวภาพของขยะมูลฝอยอินทรีย์จำพวกเศษอาหารใบไม้ หญ้า เศษไม้ และกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย โดยกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ ภายใต้สภาวะที่เหมาะสม ก๊าซสำคัญที่เกิดขึ้น ได้แก่ ก๊าซมีเทนที่สามารถนำไปใช้ในการหุงต้มหรือเผาไหม้

4.3 การใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรกรรมและการปศุสัตว์ (Agricultural Feeding Applications) โดยการนำขยะมูลฝอยอินทรีย์ เช่น เศษพืช เศษขยะมูลฝอยจากการทำครัว เช่น เศษผัก เศษเนื้อ เปลือกผลไม้ สามารถนำมาทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการรดน้ำต้นไม้ใช้ดับกลิ่นห้องน้ำ หรือนำมาหมักทำปุ๋ยที่นำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพดิน ทั้งนี้ยังใช้ประโยชน์โดยการนำขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทาน การประกอบอาหารไปใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น สุนัข ไก่ ปลา เป็นต้น

4.4 การนำขยะมูลฝอยมาปรับปรุงพื้นที่ (Land Reclamation) ขยะมูลฝอยจำพวกเศษวัสดุที่เกิดจากการก่อสร้างหรือทำลายอาคาร หรือกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย และกากของเสียอื่น ๆ ที่เกิดจากกระบวนการเผาไหม้ และหมักทำปุ๋ยชีวภาพสามารถนำมาใช้ปรับปรุงพื้นที่ได้ เช่น ถมที่ เป็นต้น

ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงได้กำหนดหลักการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ การลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การแปรรูปใช้ใหม่ (Recycling) และการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในแหล่งที่พักอาศัย เพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อการวิจัยและบริบทในพื้นที่

2.1.3 หลักการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs

กรมควบคุมมลพิษได้กำหนดหลักการลด การคัดแยก และการนำขยะมูลฝอยมาใช้ใหม่ มาเป็นแนวคิดและวิธีการที่ใช้สำหรับการจัดการขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2553) ดังนี้

1. Reduce (ใช้น้อยหรือลดการใช้) โดยใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้
อย่างฟุ่มเฟือย เลือกใช้สินค้าที่มีอายุการใช้งานสูง สิ่งสำคัญในการลดปริมาณขยะมูลฝอย คือ
การคิดก่อนซื้อสินค้า เช่น เมื่อคุณซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ควรพิจารณาว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็น
มากน้อยแค่ไหน หากจำเป็นต้องซื้อควรพิจารณาว่าหลังจากใช้สินค้านั้นแล้ว บรรจุภัณฑ์ที่เหลือ
สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้หรือไม่

2. Reuse (ใช้ซ้ำ) โดยนำสิ่งของที่ใช้งานไปแล้ว แต่ยังสามารใช้งานได้
มาใช้ซ้ำให้คุ้มค่าบำรุงรักษาสินค้านั้น ๆ ให้มีอายุการใช้งานนาน ๆ หรืออาจจะนำไปให้ผู้อื่น
ใช้ต่อหรือบริจาค เช่น บรรจุภัณฑ์ขวดแก้ว กล่องกระดาษ ถุงพลาสติก เสื้อผ้า ของเล่น เป็นต้น

3. Recycle (รีไซเคิลหรือแปรรูปใช้ใหม่) บรรจุภัณฑ์บางประเภทอาจจะใช้ซ้ำ
ไม่ได้ เช่น กระป๋องอะลูมิเนียม หนังสือเก่า สมุดโทรศัพท์ ขวดพลาสติก ซึ่งแทนที่จะนำไปทิ้ง
ก็รวบรวมนำมาขายให้กับซาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่า เพื่อส่งไปยังโรงงานสำหรับแปรรูป
เพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤญา ยางธิสาร (2562) ที่ได้กล่าวถึงแนวทาง
การลดปริมาณขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือนไว้ ดังนี้

1. ลดการใช้ ลดการขนขยะเข้าบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ถุงกระดาษ
กระดาษห่อ โฟม หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยา
ปรับผ้านุ่ม เครื่องสำอาง สบู่เหลว น้ำยารีดผ้า น้ำยาทำความสะอาด ฯลฯ ลดปริมาณขยะมูลฝอย
อันตรายในบ้าน หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีภายในบ้าน เช่น ยากำจัดแมลงหรือน้ำยาทำความสะอาด
ต่าง ๆ ควรจะหันไปใช้วิธีการทางธรรมชาติ หรือใช้เปลือกส้มแห้งนำเผาไฉ่ยุง หรือ
ใช้มะกรูดดับกลิ่นในห้องน้ำ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติกซึ่งกำจัดยาก โดยใช้ถุงผ้า
หรือตะกร้าในการจับจ่ายซื้อของ ใช้ปิ่นโตใส่อาหาร

2. ใช้ซ้ำ นำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกที่ไม่เปื้อนก็ให้
เก็บไว้ใช้ใส่ของอีกครั้งหนึ่ง หรือใช้เป็นถุงใส่ขยะในบ้านนำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก
เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้หรือทำถังขยะ การนำขวดพลาสติกนำมาดัดแปลงเป็นที่
ใส่ของหรือเป็นแจกัน การนำเศษผ้ามาทำเป้เล่นนอน ใช้กระดาษทั้งสองหน้า เป็นต้น

3. การรีไซเคิล เป็นการนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น
กระดาษ แก้วพลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ นอกจากจะเป็นการลด
ปริมาณขยะมูลฝอยแล้วยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม สามารถ
ทำได้โดยการคัดแยกขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ สามารถ

นำไปขาย บริจาค หรือนำไปจำหน่ายเข้าโครงการธนาคารขยะ กิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อที่จะนำขยะเหล่านี้ก็จะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

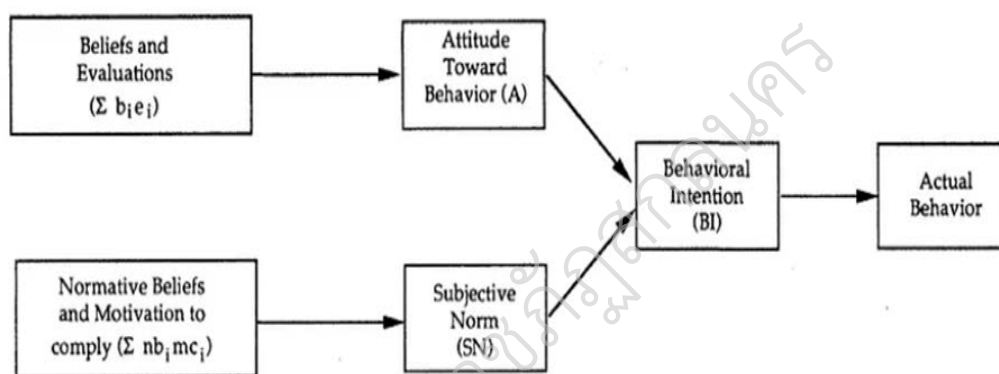
กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดประเภทของการจัดการขยะมูลฝอยออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ขยะที่สามารถ Reduce Reuse และ Recycle

2.1.4 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมที่ได้รับการพัฒนาโดย Ajzen ที่ได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งในทฤษฎีจิตวิทยาทางสังคมศาสตร์ที่ดีที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ในการทำนายพฤติกรรมมนุษย์ โดยทฤษฎีตามแผนนี้เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action: TRA) ของ Fishbein & Ajzen (1975) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายและทำนายที่มาของพฤติกรรมที่ได้เลือก และวางแผนที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (Volitional Behavior) ทฤษฎีนี้ไม่สามารถนำมาใช้อธิบายถึงพฤติกรรมในรูปแบบอื่นได้ เช่น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของมนุษย์ พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์โกรธจนไม่ได้คำนึงความเป็นเหตุเป็นผล และพฤติกรรมที่เกิดจากการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย เป็นต้น เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ตอบโต้ในทันทีทันใดโดยไม่ผ่านกระบวนการคิด ตามทฤษฎีเน้นว่าความตั้งใจ หรือความตั้งใจของบุคคลในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม (Behavioral Intention) เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำนายพฤติกรรมของบุคคล การที่บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใด ๆ เป็นผลมาจากความตั้งใจหรือความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น อย่างไรก็ตาม ก่อนที่ความตั้งใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นจะต้องมีปัจจัยที่สำคัญอีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ทศนคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward Behavior) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward Behavior) ได้แก่ ความชอบหรือไม่ชอบต่อพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งบุคคลจะมีทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่บุคคลได้ประเมินแล้วว่าชอบและคิดว่าผลที่ตามมาจากการกระทำพฤติกรรมจะส่งผลที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และบุคคลจะมีทศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมใด ๆ ที่บุคคลไม่ชอบและประเมินแล้วว่าผลที่ตามมาจากการกระทำพฤติกรรมจะส่งผลที่ไม่ดีหรือเป็นโทษต่อตนเอง ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) ได้แก่ การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความคาดหวังของสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือความคาดหวังจากกลุ่มคนที่มีความสำคัญกับบุคคลนั้น ๆ หรือเป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับบุคคล เช่น คนในครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนบ้าน หรือคนในชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น ว่าเขาเหล่านั้นต้องการให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมหรือไม่ บุคคล มีโอกาสจะกระทำพฤติกรรมหากบุคคลมีการประเมินว่ากลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญ

ต่อเขาต้องการให้เขาแสดงพฤติกรรม และหากบุคคลรับรู้ว่าคุณมีความสำคัญต่อเขา ไม่ต้องการให้เขาแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ บุคคลก็จะไม่กระทำพฤติกรรมดังกล่าว สรุปว่า สำหรับ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนั้น มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่กำหนดความตั้งใจหรือความตั้งใจ ในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Intention) จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยตรง ได้แก่ ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward Behavior) และการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

ภาพประกอบ 2 แบบจำลองทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

(Theory of Reasoned Action : TRA) : (Fishbein & Ajzen, 1975)

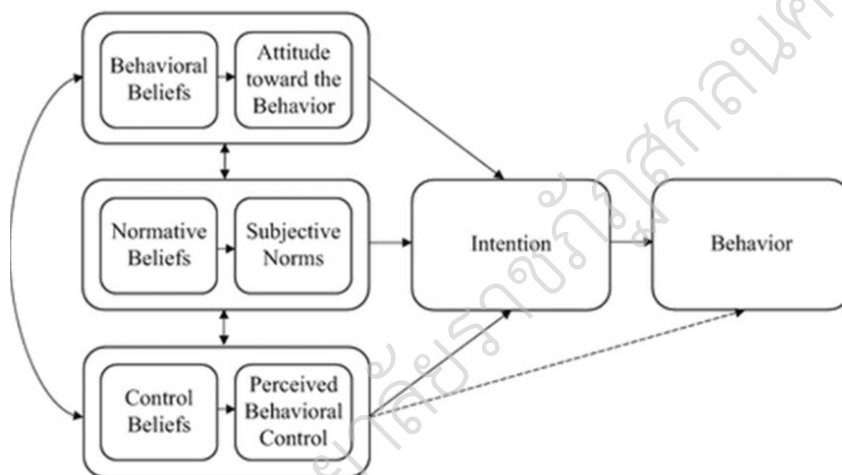
อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีข้อจำกัดในการทำนายพฤติกรรม ทางสังคมอื่น ๆ เนื่องจากบุคคลไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เกิดจากทัศนคติในการกระทำ พฤติกรรมของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ (Incomplete Volitional Control) ซึ่งทำให้บุคคลไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างแน่นอนว่าจะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม เพราะบางพฤติกรรมหาก จะกระทำให้สำเร็จได้ต้องอาศัยโอกาสหรือทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น เงิน เวลา ทักษะ ฐานะ ทางสังคม และการร่วมมือจากบุคคลอื่น เป็นต้น

ต่อมา Ajzen (1991) จึงได้เสนอทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีความแตกต่างจาก ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลโดยการเพิ่มปัจจัยที่สำคัญ เรื่องการรับรู้ถึงความสามารถในการ ควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control: PBC) เข้ามาโดยทฤษฎีพฤติกรรมตาม แผนมีการอธิบายไว้เพิ่มเติมว่าบุคคลจะกระทำพฤติกรรมที่ตนมีความชอบหรือประเมิณแล้วว่าผล จากการกระทำพฤติกรรมนั้นจะให้ผลในที่เป็นประโยชน์กับตน โดยจะมีการหาวิธีการเพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จในการทำพฤติกรรมนั้น นั่นแปลว่าพฤติกรรมที่บุคคลกระทำจะสำเร็จได้ย่อมเกิดจาก

ความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากความตั้งใจหรือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Volitional Control) ของบุคคล ดังนั้นความตั้งใจจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ในการทำนายพฤติกรรมของมนุษย์จึงทำได้โดยการสังเกตที่ความตั้งใจนั่นเอง โดยสรุป ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนอธิบายว่ามีปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม ได้แก่

1. ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward Behavior)
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)
3. การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control)

Behavioral Control)

ภาพประกอบ 3 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991)

ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้อธิบายว่า พฤติกรรม (Behavior) ที่ถูกแสดงออกมานั้นเป็นผลมาจากความตั้งใจ (Intention) ซึ่งมีปัจจัย 3 ประการที่มีอิทธิพลต่อการก่อให้ ความตั้งใจ ได้แก่ ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) ดังนี้

ทศนคติต่อพฤติกรรม คือ การประเมินของบุคคลที่มีต่อภาพรวมของพฤติกรรม รวมไปถึงผลที่ตามมาของพฤติกรรม ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ คือ ถ้าผลการประเมินต่อผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคลได้กระทำเป็นทางด้านบวกบุคคลจะมีทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลการประเมินต่อ ผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคลได้กระทำเป็น ทางด้านลบบุคคลจะมีทศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น การประเมินของบุคคล ที่มีต่อภาพรวมของ พฤติกรรม รวมไปถึงผลที่ตามมาของพฤติกรรม ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบถ้าผลการประเมินต่อ

ผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคลได้กระทำเป็นทางด้านบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าผลการประเมินต่อผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคลได้กระทำเป็นทางด้านลบ บุคคลจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความต้องการหรือความคาดหวังของสังคมที่มีผลต่อบุคคล ซึ่งเป็นได้ทั้งกลุ่มคนใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นเช่น พ่อ แม่ ลูก สามี ภรรยา เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มคนไกลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้น เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ หากบุคคลมีการประเมินว่ากลุ่มบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อเขาต้องการให้แสดงพฤติกรรม แนวโน้มที่พฤติกรรมจะถูกแสดงออกจะเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันบุคคลจะไม่แสดงพฤติกรรม ถ้าเกิดการรับรู้ว่าคุณสมบัติที่มีอิทธิพลไม่ต้องการให้เขาแสดงพฤติกรรม

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม คือ ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม รวมไปถึงสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นให้เป็นไปอย่างที่ตั้งใจได้ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าสามารถกระทำพฤติกรรมได้โดยง่ายและสามารถควบคุมผลที่ออกมาอย่างที่ตั้งใจไว้ บุคคลมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรม ทำได้ยากและไม่สามารถควบคุมผลที่ออกมาได้อย่างที่ตั้งใจไว้ แนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมจะลดลง

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกแสดงออกมาเกิดจากความเชื่อ 3 ประการ ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral Beliefs) เป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผลของการกระทำ หากบุคคลมีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วจะมีผลของการกระทำทางด้านบวก จะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมนั้น จะส่งผลของการกระทำทางด้านลบ ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขา โดยถ้าบุคคลเชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาได้แสดงพฤติกรรมหรือต้องการให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้น การแสดงพฤติกรรมนั้นมีแนวโน้ม ที่จะเกิดขึ้นได้เนื่องจากการคล้อยตามกัน ในทางกลับกัน หากบุคคลเชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขา คิดว่าเขาไม่ควรแสดงพฤติกรรมนั้นเขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมนั้น

3. ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control Beliefs)

ถ้าบุคคลเชื่อว่ามีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลได้ตามที่ต้องการ เขาก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้น

ดังนั้น ทักษะติดต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อความตั้งใจที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม ซึ่งถ้าบุคคลมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อพฤติกรรม และได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอ้างอิง และเชื่อว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ จะส่งผลถึงความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะมากขึ้น นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมนั้นได้ อีกทั้งถ้าบุคคลมีระดับความสามารถ ที่จะควบคุมปัจจัยต่าง ๆ และเชื่อมั่นในความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นได้ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมจะเพิ่มขึ้น นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้น

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน โดยนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจากปัจจัย 3 ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น โดยมีรายละเอียดของทั้ง 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม คือ ระดับการรับรู้ในการประเมินความชอบหรือไม่ชอบ หรือการประเมินค่าของพฤติกรรมที่มีต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะทางบวกหรือทางลบ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ จันทร์กิงทอง (2557) ที่กล่าวว่า ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมคือ ภาพรวมของพฤติกรรมที่มีการประเมินจากบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อต่อผลลัพธ์ของกระทำพฤติกรรมนั้น โดยเชื่อว่าหากผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมนั้นเป็นไปในทิศทางบวก ก็จะมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นออกมา อันเนื่องมาจากเกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และในทางตรงกันข้าม หากเชื่อว่าหากผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมนั้นเป็นไปในทิศทางลบ ก็จะเกิดทัศนคติที่ไม่ดีทำให้ไม่มีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา

สอดคล้องกับ Bredahl (2001) ที่กล่าวว่า ในทางจิตวิทยาสังคม ทัศนคติเป็นสิ่งที่นำทางพฤติกรรมมนุษย์ โดยทัศนคตินั้นมีผลต่อความตั้งใจของบุคคลในการแสดงออกทางพฤติกรรม และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมจริง

ดังนั้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมพฤติกรรมในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จึงสามารถสรุปได้ว่า คือ การที่บุคคลมีระดับความรู้สึกที่มีต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะทางบวกหรือทางลบที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้ให้ความหมายของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ว่าเป็น การรับรู้แรงกดดันจากสังคม เพื่อที่จะแสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่กล่าวว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ การที่ความคิดเห็นของบุคคลหนึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของอีกบุคคลหนึ่ง

พริญาณ์ ใจชื่น (2561) กล่าวว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ ความเชื่อของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับความสำคัญของมุมมองความเห็นคิดของบุคคลอื่นหรือการมีส่วนร่วมร่วมกับพฤติกรรมนั้นของบุคคลอื่นการที่บุคคลสำคัญหรือกลุ่มอ้างอิงของบุคคลหนึ่งได้มีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น และส่งผลให้บุคคลนั้นตัดสินใจที่จะกระทำตามหรือมีแนวโน้มที่คล้อยตามบุคคลสำคัญหรือหรือกลุ่มอ้างอิง เป็นตัวที่จะประเมินแรงกดดันทางสังคม ซึ่งการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อ ความคาดหวัง และความสำคัญของกลุ่มอ้างอิง โดยหากบุคคลมีการรับรู้และเข้าใจในพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิง ก็จะมีความเป็นไปได้ที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้น

ดังนั้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จึงสามารถสรุปได้ว่า คือ การที่บุคคลให้ความสำคัญกับมุมมองความเห็นคิด หรือการรับรู้ของความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงหรือบุคคลอื่นต่อพฤติกรรมในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยหากความคิดเห็นของกลุ่มอ้างอิงต่อการที่บุคคลนั้นมีแนวโน้มนั้นจะมีพฤติกรรมนั้นบวกเช่นกัน และมีแนวโน้มหรือมีความความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมตามกลุ่มอ้างอิงที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญ โดยกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ กลุ่มบุคคลในครอบครัวและญาติ กลุ่มเพื่อนบ้านหรือคนในชุมชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ รพ.สต.หรือ เจ้าหน้าที่ อบต. ว่าควรหรือไม่ควรจะปฏิบัติพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

3. การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง คือ ระดับการรับรู้ความยากหรือความง่ายต่อการแสดงออกพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งประสบการณ์ในอดีตอาจมีส่วนช่วยต่อการแสดงพฤติกรรมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมได้ โดยการเรียนรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองและความตั้งใจในการกระทำตามการใช้ในการทำนายความความสำคัญของพฤติกรรมได้

การเกิดพฤติกรรมใด ๆ จะมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นมีทั้งความสามารถและแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาทั้งสองปัจจัยพร้อมกันมากกว่าปัจจัยที่กล่าวมาเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง โดยอ้างอิงจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการควบคุมพฤติกรรมของตนเองก่อนที่จะสร้างความตั้งใจหรือความตั้งใจเป็นสำคัญ (Zhou et al., 2013)

การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นยากหรือง่ายเพียงใด หรือการตัดสินใจว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำพฤติกรรมที่ต้องการให้สำเร็จในสถานการณ์ที่คาดหวังได้มากที่สุดซึ่งคล้ายกับแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำ (Self-Efficacy)

ดังนั้นสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองจึงสามารถสรุปได้ว่า ระดับการรับรู้ความยากหรือความง่ายต่อการแสดงออกถึงความตั้งใจหรือความเชื่อมั่นในความง่ายในการควบคุมตนเองที่จะคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนตามหลักการ 3Rs แม้จะถูกระตุ้น ส่งเสริมหรือมีอุปสรรคให้ไม่สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยได้โดยวัดมาจากความสามารถและแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น เพื่อตัดสินใจว่าตนเองมีความสามารถที่พฤติกรรมในการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ในสถานการณ์ที่คาดหวังได้หรือไม่ หรือมีแนวโน้มเป็นไปได้ในทิศทางใด

ส่วนความตั้งใจเชิงพฤติกรรมได้รับอิทธิพลจากตัวกำหนด 3 ตัว คือ ทศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ในการศึกษาครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs ได้แก่ Reduce Reuse และ Recycle

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การคัดแยกขยะของแม่บ้านในตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพหุภาคี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และพฤติกรรมคัดแยกขยะและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะของแม่บ้านจำนวน 199 คน พบว่า แม่บ้านมีพฤติกรรมคัดแยกขยะอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีตัวแปรต้นที่ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะของแม่บ้าน จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ และอุปสรรคในการคัดแยกขยะ การได้รับความแนะนำจากบุคคลในครอบครัว และเพื่อนบ้าน การมีตำแหน่งทางสังคม และการเป็นสมาชิกของชมรมต่าง ๆ ในชุมชน การรับรู้ข้อการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย การเข้ารับการอบรมการคัดแยกขยะ และมูลค่าของขยะ ทศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมคัดแยกขยะ ร้อยละ 32.70

นัฐภัสสร ทองไทย (2559) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว โดยศึกษาจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 366 ครัวเรือน ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน

จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิและคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้านในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนระดับต่ำ ร้อยละ 75.0 และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้าน ได้แก่ รายได้ต่อเดือน การรับรู้ประโยชน์ในการจัดการขยะในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน โดยสามารถร่วมกันทำนายนพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้านในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ร้อยละ 46.30

เจษฎา บริบูรณ์ (2561) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน พบว่าด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงพฤติกรรมของบุคคล ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย หน่วยงานควรสนับสนุนด้านอุปกรณ์การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับรู้ สร้างความเข้าใจ รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เอื้ออัมพร ดิลกธรรมวงศา (2561) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของเทศบาลเมืองลำพูน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,000 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวจำนวน 9 คน การศึกษาพบว่า เทศบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน และเทศบาลควรสนับสนุนภาชนะรองรับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ทุกครัวเรือนอย่างเพียงพอและทั่วถึง

นฤญา ยางธิสาร (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนตามปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากตัวแทนครัวเรือนที่

ปฏิบัติเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน 180 ครัวเรือน พบว่า ตัวแทนครัวเรือนมีระดับความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 67.20 ทศนคติเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60 พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 88.30 เมื่อพิจารณาอำนาจการทำนายพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือน และเพื่อนบ้าน ทศนคติเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน จำนวนการใช้บริการร้านรับซื้อของเก่า การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน ร้อยละ 41.60

ปิยธิดา สามสี (2562) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน จากการศึกษาพบว่า เพศ อาชีพ ตำแหน่งในครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน และการมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน

นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณิธรรม (2563) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองปลิง ตำบลหนองปลิง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ และในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จากการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ศราวุฒิ ทับผดุง (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 404 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ตัวแปร คือ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอย แรงจูงใจต่อการลดปริมาณขยะมูลฝอย ความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และการให้บริการของผู้รับซื้อของเก่า โดยสามารถทำนายพฤติกรรม การลดปริมาณขยะมูลฝอย ร้อยละ 39.10

วิชุดา ใจเที่ยงตรง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอ แม่จัน จังหวัดเชียงราย การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน กลุ่มตัวอย่างคือ ตัวแทนของสมาชิกครัวเรือน จำนวน 369 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้การ ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรค การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการลด และการคัดแยกขยะมูลฝอย ความเพียงพอของภาชนะรองรับขยะมูลฝอย การเข้าถึงระบบบริหาร จัดการขยะมูลฝอย การรับซื้อของเก่า การได้รับคำแนะนำ การได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานหรือ องค์กรต่าง ๆ และนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ส่วนปัจจัยที่มีความสามารถทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย นโยบายเกี่ยวกับการ บริหารจัดการขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ความเพียงพอของภาชนะรองรับขยะมูลฝอย และสถานภาพในครัวเรือน มีความสามารถในการ ทำนายพฤติกรรมการคัดแยกขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่คำได้ร้อยละ 77.9

อภิสิทธิ์ นิลสุข และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในอำเภอบ้านดง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในระดับไม่เหมาะสมและควรปรับปรุง ร้อยละ 67.7 โดยมี 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมและความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม และพบว่าความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของครัวเรือนได้ร้อยละ 27.0

เจษฎา บริบูรณ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรใน การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึง

พฤติกรรมของบุคคล ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งหน่วยงานควรสนับสนุนด้านอุปกรณ์การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับรู้ เข้าใจ และรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Santoso and Farizal (2019) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะในครัวเรือน การศึกษาเชิงสำรวจในประเทศอินโดนีเซีย พบว่า การจัดการขยะครัวเรือนในระดับชุมชนสามารถทำได้โดยการคัดแยกขยะ พฤติกรรมการทิ้งขยะโดยไม่คัดแยกอาจเป็นปัญหาในการดำเนินกิจกรรม 3Rs (การรีไซเคิล การลดการใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยใดที่มีผลต่อชุมชนในการคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งพิจารณาปัจจัยหลายประการ เช่น ทักษะคิด บรรทัดฐานเชิงอัตวิสัย และการควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้บุคคลมีความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม ผลการศึกษานี้มีผู้ตอบแบบสอบถาม 301 คนในทั้งสองแห่ง ได้แก่ DKI Jakarta และ Depok ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติมีอิทธิพลมากที่สุดต่อความตั้งใจและพฤติกรรมในการคัดแยกขยะ ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ข้อมูลทั่วไป บรรทัดฐานเชิงอัตวิสัย และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมไม่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญ

Tran (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการแยกขยะของผู้อยู่อาศัยในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการคัดแยกขยะของประชาชนในนครโฮจิมินห์ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 487 คน ผลการวิจัยพบว่ามี 6 ปัจจัยหลักที่มีผลต่อความตั้งใจในการแยกขยะ ได้แก่ ทักษะคิด บรรทัดฐานทางสังคม การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ กฎหมายและข้อบังคับ และการสื่อสารโฆษณา โดยพบว่า ความรู้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญสูงสุดต่อความตั้งใจในการแยกขยะ ขณะที่การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม เป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลในเชิงลบ ผลการศึกษานี้มีประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายในการออกแบบมาตรการหรือแนวทางกระตุ้นให้ประชาชนมีพฤติกรรมแยกขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างยั่งยืน

Rousta et al. (2020) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในครัวเรือนในประเทศกำลังพัฒนา การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในครัวเรือน ในประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการปรับปรุงระบบการจัดการขยะ งานวิจัยนี้ถือเป็นการทบทวนวรรณกรรมเชิงลึก (Meta-Analysis) โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในครัวเรือน ได้แก่

ทัศนคติ บรรทัดฐานทางศีลธรรม บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ซึ่งสะท้อนว่าการรับรู้และทัศนคติของประชาชนมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นพฤติกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านความรู้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และแรงจูงใจจากภาครัฐมีบทบาทเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมมีผลต่อการคัดแยกขยะ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ หรือรายได้กลับมีอิทธิพลน้อยที่สุด แม้ว่าจะเป็นหัวข้อที่มีการศึกษามาก่อนหน้านี้ก็ตามผลการวิจัยชี้ว่าการพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจะช่วยให้สามารถออกแบบมาตรการหรือแผนส่งเสริมการจัดการขยะที่ยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความท้าทายด้านระบบจัดการขยะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

Karakas (2021) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแยกขยะของสตรีในประเทศตุรกี โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ร่วมกับการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน (CFA) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสตรีจำนวน 414 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการขยะภายในครัวเรือน โดยเฉพาะภายหลังจากที่ประเทศตุรกีได้ออกกฎหมายระเบียบทางกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้และการมีส่วนร่วมของครัวเรือนมีผลต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการรับรู้ความสามารถ (Perceived Behavioral Consequence) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ความตั้งใจที่จะคัดแยกขยะ หากมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมรองรับ ดังนั้น งานวิจัยจึงเสนอให้ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ร่วมกับการจัดให้มีระบบแยกขยะอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

Huang et al. (2021) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรมการคัดแยกและรีไซเคิลขยะของเยาวชน เมืองเซินเจิ้น ประเทศจีน และเมืองตุรกุ ประเทศฟินแลนด์ การคัดแยกและรีไซเคิลขยะ (WSAR) งานวิจัยนี้จึงมุ่งสำรวจและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรม WSAR ระหว่างเมืองเซินเจิ้น ประเทศจีน และเมืองตุรกุ ประเทศฟินแลนด์ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากเยาวชนในเซินเจิ้น จำนวน 170 คน และตุรกุ 179 คน ผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้างชี้ให้เห็นว่ามีความสอดคล้องชัดเจนระหว่างความตั้งใจและพฤติกรรมของเยาวชนในทั้งสองเมือง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง “พีระมิดกลับหัว” เพื่อจำลองจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลตามความสำคัญในแบบจำลอง ปัจจัยสำคัญสำหรับกลุ่มเยาวชนในเซินเจิ้น ได้แก่ บรรทัดฐานทางสังคม ความรู้ และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ส่วนในตุรกุ ปัจจัยความเข้ากันได้ (Compatibility) ถือเป็นตัวกำหนดหลัก ขณะที่บรรทัดฐานทางสังคมมีอิทธิพล

น้อยที่สุด ผลการศึกษาในตุรกียังแสดงให้เห็นว่าความเข้ากันได้ต่ำไม่จำเป็นต้องเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรม WSAR งานวิจัยนี้นำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมคัดแยกและรีไซเคิลขยะอย่างยั่งยืนต่อไป

Amir et al. (2025) ได้ศึกษาพฤติกรรมครัวเรือนในเขตเมืองของประเทศอินโดนีเซีย ปัจจัยผลักดันการมีส่วนร่วมในแนวทางศูนย์ขยะ (Zero Waste) และแนวทางการจัดการขยะแบบศูนย์ (Zero Waste) โดยใช้หลักการ 3R ได้แก่ ลดการใช้ การใช้ซ้ำ และรีไซเคิล มีวัตถุประสงค์เพื่อลดขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้เหลือน้อยที่สุด การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ทักษะจิตส่วนบุคคล บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม การสำรวจครัวเรือนในเขตเมืองจำนวน 1,200 ครัวเรือน จาก 12 เมืองในประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพฤติกรรมการจัดการขยะของครัวเรือน รองลงมาคือบรรทัดฐานทางสังคม และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจของบุคคลในการจัดการขยะมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ปัจจัยทั้งสามล้วนมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรม Zero Waste ของครัวเรือนในเมือง โดยที่ครัวเรือนซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดขยะและผู้จัดการขยะในชีวิตประจำวัน จึงถือเป็นส่วนสำคัญของยุทธศาสตร์การจัดการขยะระดับเทศบาล งานวิจัยนี้จึงช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมและปัจจัยผลักดัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การออกแบบมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมและนโยบายด้านการจัดการขยะอย่างยั่งยืนโดยอิงทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และสถานภาพหรือบทบาทในครัวเรือน รวมถึงปัจจัยทางสังคม เช่น บทบาทหน้าที่ทางสังคมและกลุ่มอ้างอิง (Social Reference Groups)

นอกจากนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และทัศนคติ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะ ทัศนคติต่อพฤติกรรมดังกล่าว การรับรู้ถึงประโยชน์และอุปสรรคในการปฏิบัติ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุน เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการลดและการคัดแยกขยะ การเข้าถึงระบบจัดการขยะ ความเพียงพอของภาชนะรองรับขยะ การมีตลาดรับซื้อของเก่า รวมถึงการได้รับข้อมูลข่าวสารคำแนะนำ และการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ รวมไปถึงนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

ทั้งนี้ ยังพบว่าทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจและพฤติกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยของบุคคล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำปัจจัยเหล่านี้มาศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการกระทำ ซึ่งความตั้งใจนี้ ถูกกำหนดโดยทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เพื่ออธิบายและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนได้อย่างเป็นระบบ

ตาราง 1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ตัวแปร	ทบทวนวรรณกรรมในประเทศ								ทบทวนวรรณกรรมต่างประเทศ			จะ ใช่
	อภินันท์ นิลสุข และคณะ (2565)	ศราวุฒ ทับแดง (2563)	นฤญา ยางธิดา (2563)	วิชุดา โจ้เที่ยงตรง (2565)	ปิยธิดา สามสี (2562)	นิภาภรณ์ จงวุฒิวาศย์ (2563)	เอื้ออัมพร ดิลกธรรมวงศา (2561)	ศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์ (2559)	Gungor Karadas (2021)	Anantya Novega et al., (2019)	Tran Pham Khanh Toan (2020)	
เพศ	x	x	x	x	/*	/*	/*	/*	NA	x	x	✓
อายุ	/*	/*	x	/*	/*	/*	/*	/*	x	x	x	✓
พฤติกรรมการบริโภค	NA	NA	x	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	x	NA	/*	x	x	/*	/*	/*	NA	NA	NA	✓
อาชีพ	x	x	x	/*	x	x	x	x	NA	NA	NA	✓
ระดับการศึกษา	x	x	x	/*	x	x	x	x	/*	/*	/*	✓
สถานภาพในครอบครัว	x	NA	x	/*	x	x	x	x	NA	NA	NA	✓
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	x	/*	x	/*	x	x	x	NA	NA	NA	NA	✓
ตำแหน่งทางสังคมและการเป็นสมาชิกของชมรม	/*	/*	/*	x	/*	x	/*	x	/	/	/	NA
ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน	/*	x	x	x	x	NA	NA	NA	x	x	x	NA
การใช้บริการรับซื้อของเก่า	/*	/*	x	NA	x	x	/*	x	NA	NA	NA	✓

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ทบทวนวรรณกรรมในประเทศ								ทบทวนวรรณกรรมต่างประเทศ			ผู้วิจัย
	อภินิหาร นิลสุข และคณะ (2565)	ศราวุฒิ ทับแดง (2563)	นฤญา ยางธิสาร (2563)	วิชุดา ใจเที่ยงตรง (2565)	ปิยธิดา สามสี (2562)	นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2563)	เอื้ออัพร ดิลกธรรมวงศา (2561)	ศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์ (2559)	Gungor Karakas (2021)	Anantya Novega et al., (2019)	Tran Pham Khanh Toan (2020)	
การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการคัดแยกขยะ	NA	x	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน	NA	x	x	NA	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อปท.	/*	/*	/*	/*	x	NA	NA	x	NA	NA	NA	✓
ถังรองรับขยะมูลฝอย	/*	/*	x	/*	x	NA	NA	x	NA	NA	NA	NA
การเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการการลดและการคัดแยกขยะ	NA	x	x	x	NA	NA	NA	x	NA	NA	NA	NA
การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะ	NA	x	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
การได้รับคำแนะนำ	/*	/*	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ทัศนคติ	x	/*	/*	/*	/*	x	x	/*	/*	/*	/*	✓
ความรู้	x	/*	x	/*	/*	x	x	/*	x	x	/*	✓
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	/*	/*	/*	✓
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	/*	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	/*	/*	/*	✓
ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม	x	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	/*	/*	/*	✓

หมายเหตุ

/* บัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

X บัณฑิตที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

NA ไม่ได้ทำการศึกษาบัณฑิตดังกล่าว

จากตาราง การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ตัวแปรที่สนใจในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การใช้บริการรับซื้อของเก่า ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม และจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง ซึ่งมีความแตกต่างกันในบริบทแต่ละพื้นที่ ดังนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ที่พบว่าเพศชายอาจมีพฤติกรรมจัดการขยะที่แตกต่างจากผู้หญิง ดังเช่นการศึกษาของปิยธิดา สามสี (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอยอำเภอต๋องสะแก จังหวัดเชียงใหม่ และการศึกษาของนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และสุธีวรรณ ปรานีธรรม (2563) ศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าเพศมีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน แต่การศึกษาของอภิสิทธิ์ นิลสุข และคณะ (2565) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในอำเภอบ้านดง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การศึกษาของ นฤญา ยางธิสาร (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน อาจเนื่องจากว่าปัจจุบันผู้ชายและผู้หญิงมีบทบาทใกล้เคียงกันในครัวเรือนและสังคม ทำให้พฤติกรรมจัดการขยะไม่ได้ต่างกันชัดเจนตามเพศ

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่อายุน้อยมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ก่อให้เกิดการรับรู้ถึงปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและนำไปสู่การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของวิชุดา ใจเที่ยงตรง (2565) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าอายุมีผลต่อพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนที่พบว่า ประชาชนที่มี

อายุต่างกันมีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนแตกต่างกันเนื่องจากประชาชนที่มีอายุน้อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้ดีกว่า และตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการคัดแยกขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่อายุมากกว่าสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม (2563) ที่ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่าอายุมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน และช่วงอายุทำให้การได้รับข้อมูลเรื่องวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องไม่เหมือนกัน หรือความเอาใจใส่ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยไม่เท่ากัน ซึ่งมีความแตกต่างกับการศึกษาของนฤญา ยางธิสาร (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนสอดคล้องกับการศึกษาของของปิยธิดา สามสี (2562) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าอาชีพมีผลต่อการปฏิบัติในการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม (2563) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าอาชีพไม่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อาจเนื่องจากว่าอาชีพมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะ เนื่องจากลักษณะงานส่งผลต่อระดับความรู้ การเข้าถึงข้อมูล แรงจูงใจ และโอกาสในการปฏิบัติ

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของศึกษาของนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม (2563) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของวิชุดา ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่าการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน และสอดคล้องกับ

การศึกษาของนัฐัสสร ทองไทย (2558) ที่พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านสถานภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์
พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของวิชุดา
ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะ
มูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่าสภาพใน
ครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน ทั้งนี้
เนื่องจากการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะอย่างค่อนข้างชัดเจน เพราะระดับการศึกษา
เกี่ยวข้องกับ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านสถานภาพในครอบครัวและการนำขยะมูล
ฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลด
และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของวิชุดา ใจ
เที่ยงตรง (2565) ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบล แม่คำโดยพบว่า สถานภาพในครัวเรือนที่ต่างกันทำให้มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะ
มูลฝอยที่แตกต่างกัน เนื่องจากสถานภาพในครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้านและผู้อาศัยนั้นส่วนใหญ่
เป็นพื้นถิ่นจึงมีความคุ้นเคยในบริบทของพื้นที่และมีเวลาในการให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรม
ต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยของชุมชนทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและ
ก่อให้เกิดพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยได้มากกว่าสถานภาพของผู้เช่าที่เป็นคนต่างถิ่นเข้ามา
อาศัย สอดคล้องกับการศึกษาของปิยธิดา สามสี (2562) ที่พบว่า ตำแหน่งในครอบครัวมี
ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยบุคคลหลักที่ปฏิบัติหน้าที่
ในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงสถานะทางครอบครัวเป็นแม่บ้าน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านรายได้ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลด
และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของจักรพันธ์ เพ็ชรภูมิและคณะ
(2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้านในอำเภอ
เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่ารายได้มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะในครัวเรือน
ของแม่บ้าน แตกต่างกับการศึกษาของวิชุดา ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
ต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบล
แม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการ
คัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของวิชดา ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน ซึ่งมีความแตกต่างกับการศึกษาของนฤญา ยางธิสาร (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยในตำบลหนองกะท้าว อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านความรู้ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลด และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของปิยธิดา สามสี (2562) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าความรู้มีผลต่อการปฏิบัติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Tran (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจพฤติกรรมการแยกขยะในครัวเรือนของผู้อยู่อาศัยจาก นครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการแยกขยะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิชดา ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าความรู้มีผลต่อพฤติกรรมการลด และการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน เนื่องจากการที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งนี้รวมถึงผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอยจึงนำไปสู่พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลด และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของ Santoso et al. (2019) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะในครัวเรือน: การศึกษาเชิงสำรวจในประเทศ อินโดนีเซีย พบว่าปัจจัยด้านทัศนคติมีอิทธิพลมากที่สุดต่อความตั้งใจและพฤติกรรมในการคัดแยกขยะ และสอดคล้องกับการศึกษาของศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์ (2559) พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของแม่บ้าน เนื่องจากการทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อเป็นพฤติกรรมภายในซึ่งทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมภายนอก ดังนั้น แม่บ้านที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ดีจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรม

การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ตามมาด้วย แตกต่างจากศึกษาของวิชุนดา ใจเที่ยงตรง (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คำ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย พบว่าทัศนคติ ไม่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของอินทร์ นิลสุข (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในอำเภอบ้านเสาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของ Tran (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการแยกขยะของผู้อยู่อาศัยในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของอินทร์ นิลสุข (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในอำเภอบ้านเสาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน และสอดคล้องกับสอดคล้องกับการศึกษาของ Tran (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการแยกขยะของผู้อยู่อาศัยในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของอินทร์ นิลสุข (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในอำเภอบ้านเสาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่าความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Tran (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการแยกขยะของผู้อยู่อาศัยในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม พบว่าความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและ
การคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
ซึ่งผู้วิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

3.3.2 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7 ข้อพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Analytic Study)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล
จำนวน 4,301 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนประชาชนในครัวเรือนที่มีหน้าที่เป็น
ผู้ดูแลและจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตตำบลธาตุ อำเภอมะนัง

จังหวัดสกลนคร จำนวน 343 คน ซึ่งได้จากการคำนวณจากสูตรการประมาณค่าสัดส่วนแบบทราบประชากรของDaniel (1995) ดังนี้

$$n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 P(1-P)}{d^2(N-1) + Z_{\alpha/2}^2 P(1-P)}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการคำนวณ (4,301 ครูเรือน)

$Z_{1-\alpha/2}$ = ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับ 1.96

P = ค่าสัดส่วนประชากร เท่ากับ 0.59 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่คำ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 58.80 (วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565)

d = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ = 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{4,301 (1.96)^2 (0.59) (1.0 - 0.59)}{(0.05)^2 (4,301-1) + (1.96)^2 (0.59) (1 - 0.59)} \\ &= \frac{4,301 (0.54)}{10.75 + 0.92} \\ &= \frac{3,996.85}{10.75 + 0.92} \\ &= \frac{3,996.85}{11.68} \end{aligned}$$

$$= 342.22 \text{ (ปัดเศษเป็นจำนวนเต็ม)}$$

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ได้ขนาดตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 343 คน

3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของครูเรือน ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

นำครัวเรือนในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ จำนวน 4,301 ครัวเรือน มาจัดเรียงและทำการแบ่งขนาดตามจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ S M L ดังนี้

จำนวนครัวเรือนขนาดเล็ก (S) คือ จำนวนครัวเรือน 1 – 184 ครัวเรือน

จำนวนครัวเรือนขนาดกลาง (M) คือ จำนวนครัวเรือน 185 – 239 ครัวเรือน

จำนวนครัวเรือนขนาดใหญ่ (L) คือ จำนวนครัวเรือน 240 ครัวเรือนขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากเลือกหมู่บ้านแบบไม่ใส่กลับ เพื่อให้ได้หมู่บ้านตัวอย่างในแต่ละกลุ่มโดยสุ่มมาจำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม S M L

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน หาขนาดตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม โดยนำหมู่บ้านที่ทำการสุ่มคัดเลือกตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 มาคำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากร (ครัวเรือน)}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด (ครัวเรือน)}}$$

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนจำแนกตามขนาดในเขตตำบลธาตุ

ขนาด	หมู่ที่	ประชากร (ครัวเรือน)	หมู่ที่	ประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก (S)	1 ธาตุ	180	1 ธาตุ	180	29
	3 หนองตากวย	163	8 นาอวนน้อย	140	23
	5 โนนคอม	130	14 ธาตุใหม่พัฒนา	173	28
	8 นาอวนน้อย	140	18 วังน้ำเย็น	177	29
	14 ธาตุใหม่พัฒนา	173	21 โคกกกลาง	137	22
	17 นาสมบูรณ์	152			
	18 วังน้ำเย็น	177			
	20 หนองนาแซง	148			
	21 โคกกกลาง	137			
	22 นาอวนน้อย	175			

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาด	หมู่ที่	ประชากร (ครัวเรือน)	หมู่ที่	ประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดกลาง (M)	4 ท่าเยี่ยม	186	10 วังหว้า	190	31
	7 ท่าศรีโคล	232	4 ท่าเยี่ยม	186	30
	10 วังหว้า	190	12 โคกกกลาง	216	35
	11 โคกสว่าง	229	13 ห้วยไร่	191	31
	12 โคกกกลาง	216	16 ท่าศรีโคล	227	37
	13 ห้วยไร่	191			
	15 หนองฮาง	196			
	16 ท่าศรีโคล	227			
	19 วังใหม่	234			
ขนาดใหญ่ (L)	2 ตาลเดี่ยว	271	6 โนนแต่	294	48
	6 โนนแต่	294			
	9 หนองฮาง	260			
	รวมทั้งหมด	4,301		2,111	343

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ, 2566

ขั้นตอนที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยนำบ้านเลขที่บ้านของครัวเรือนแต่ละหมู่มาเรียงลำดับและจับสลากจนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน โดยเฉพาะเจาะจงตามวิธีการคัดเลือก

1. คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria)

- 1.1 ตัวแทนครัวเรือนที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในครัวเรือน อายุ 18 ปีขึ้นไป 1 คนต่อ 1 ครัวเรือน ไม่เป็นผู้พิการทางร่างกาย อาศัยอยู่จริงในเขตตำบลธาตุไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 1.2 ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย
- 1.3 สามารถสื่อสารภาษาไทย อ่านออก เขียนได้พร้อมให้ข้อมูล

2. คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างที่คัดออก (Exclusion criteria)

- 2.1 เป็นผู้ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นผู้ป่วยจิตเวช ภาวะสมองเสื่อม ไม่สามารถให้ข้อมูลได้
- 2.2 มีภาวะการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ต้องเข้ารับการรักษานอนโรงพยาบาล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมกับกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีเนื้อหาในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน สถานภาพในครอบครัว การใช้บริการรับซื้อของเก่า ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบท. และการได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) และข้อคำถามแบบเติมคำสั้น ๆ ในช่องว่าง (Short Answer)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบข้อสอบชนิดปลายปิดเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยตัวเลือกตอบ คือ “ใช่” และ “ไม่ใช่” ข้อคำถามที่ถูก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ข้อคำถามที่ผิด ได้แก่ ข้อ 8, 9 และ 10 โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกต้อง	มีค่าเท่ากับ 1	คะแนน
ตอบไม่ถูกต้อง	มีค่าเท่ากับ 0	คะแนน

การแปลความหมายผลคะแนนรวมความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของ Bloom (1971) ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
มีความรู้ระดับต่ำ	ช่วงคะแนน 0-7 (คะแนนน้อยกว่า ร้อยละ 60)
มีความรู้ระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน 8-9 (คะแนนร้อยละ 60-79)
มีความรู้ระดับดี	ช่วงคะแนน 10-12 (คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบให้ตรงความกับความคิดเห็นมากที่สุดเพียงข้อเดียว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เป็นข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 3, 4, 6, 7, 8 และ 10) และข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5 และ 9 ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของ Best (1977)

ในการแบ่งทัศนคติต่อพฤติกรรมการตลาดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เป็น 3 ระดับ ซึ่งพิจารณาแบ่งระดับ ดังนี้ ค่าความต่างระดับ =
$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ดังนั้น จึงสามารถจัดระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการตลาดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
ทัศนคติระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน
ทัศนคติระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน
ทัศนคติระดับสูง	คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบให้ตรงความกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความ
มีส่วนอย่างยิ่ง	5 คะแนน
ค่อนข้างมีส่วน	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่มีส่วน	2 คะแนน
ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง	1 คะแนน

การแปลงผล ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของ Best (1977) ในการแบ่งการ
 คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เป็น 3 ระดับ ซึ่ง
 พิจารณาแบ่งระดับ ดังนี้ ค่าความต่างระดับ =
$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ดังนั้น จึงสามารถจัดระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการ
 คัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
ระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 คะแนน
ระดับสูง	คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกา
 ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบให้ตรง
 ความกับความคิดเห็นมากที่สุดเพียงข้อเดียว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
 มี 5 ระดับ ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความ
ทำได้ง่ายอย่างยิ่ง	5 คะแนน
ทำได้ค่อนข้างง่าย	4 คะแนน
เฉยๆ	3 คะแนน
ทำได้ยาก	2 คะแนน
ทำได้ยากยากมาก	1 คะแนน

การแปลงผล ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของ Best (1977) ในการแบ่งการรับรู้
 ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกา ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน
 เป็น 3 ระดับ ดังนี้ ค่าความต่างระดับ =
$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ดังนั้น จึงสามารถจัดระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
ระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน
ระดับสูง	คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมลดและการ
คัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบให้ตรงความกับ
ความคิดเห็นมากที่สุดเพียงข้อเดียว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
มี 5 ระดับ ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความ
มั่นใจอย่างยิ่ง	5 คะแนน
มั่นใจมาก	4 คะแนน
เฉยๆ	3 คะแนน
ไม่แน่ใจ	2 คะแนน
ไม่มั่นใจเลย	1 คะแนน

การแปลผล ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของ Best (1977) ในการแบ่งความ
ตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เป็น 3 ระดับ ซึ่ง

$$\begin{aligned}
 \text{พิจารณาแบ่งระดับ ดังนี้ ค่าความต่างระดับ} &= \frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงสามารถจัดระดับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมลดและ
การคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
ระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน
ระดับสูง	คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะคำถามให้เลือกตอบให้ตรงความกับความคิดเห็นมากที่สุด
เพียงข้อเดียว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ตัวเลือก	ข้อความ
ปฏิบัติเป็นประจำ	5 คะแนน
ปฏิบัติบ่อย	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	3 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	2 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	1 คะแนน

การแปลงผล ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของ Best (1977) ในการแบ่งพฤติกรรมการ
ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เป็น 3 ระดับ ซึ่งพิจารณาแบ่งระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ค่าความต่างระดับ} &= \frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33\end{aligned}$$

ดังนั้น จึงสามารถจัดระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน ดังนี้

ระดับ	เกณฑ์
พฤติกรรมระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน
พฤติกรรมระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน
พฤติกรรมระดับดี	คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน

2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการทบทวนศึกษา
ข้อมูลจากงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและ
การคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูลนคร
จากนั้นใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
(Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และให้มีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้แก่ ผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ด้านสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนเท่ากับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้อง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนนเท่ากับ -1 หมายถึง ไม่ถูกต้องหรือไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

จากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ในส่วนของข้อคำถามที่ค่า IOC น้อยกว่า 0.67 ผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาตามการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งมีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านพัฒนา ตำบลกุดเรือคำ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

3.1 คำนวณด้วยวิธีของ Kuder and Richardson Method (KR) โดยกำหนดค่า Reliability ไม่ต่ำกว่า 0.70 (Kuder, & Richardson, 1937) ในแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.74

3.2 คำนวณด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยกำหนดค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.72

ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามการคัดแยกขยะตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.91

ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.81

ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.90

ค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เท่ากับ 0.73

ดังนั้น แบบสอบถามฉบับนี้มีผลค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha's coefficient) ผ่านเกณฑ์ตามเงื่อนไขทุกประการ แบบสอบถามชุดนี้จึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากผ่านการพิจารณาอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครแล้วเท่านั้น และผู้วิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นเตรียมการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอเอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยใน มนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่รับรอง COE NO.011/2568
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ และกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยทำหนังสืออนุเคราะห์ถึงกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครซึ่งเป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย และขอความอนุเคราะห์ชี้แจง วัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้วิจัยประชุมชี้แจงแนวทางผู้ช่วยวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ แบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยมอบหมายผู้ช่วยวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ ประชาชนตำบลธาตุ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามว่ากลุ่มตัวอย่างได้แบบสอบถาม ครบถ้วนหรือไม่ หากเกิดกรณีอาสาสมัครไม่ตอบกลับ ผู้วิจัยจะให้ผู้ช่วยวิจัยประสานสอบถาม ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและหากกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวกให้ข้อมูลผู้วิจัยจะสุ่ม กลุ่มตัวอย่างใหม่
4. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดแล้วนำข้อมูลไปทำ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และจัดทำรายงานวิจัย

5. ผู้วิจัยจะพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างเมื่อได้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคลแต่จะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลเหล่านี้จะอยู่ในรูปแบบที่ไม่สามารถระบุตัวตนหรือเชื่อมโยงถึงกลุ่มตัวอย่างได้ และผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจแบบสอบถามและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้สำหรับวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการอธิบายปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ ทักษะ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม และพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

2.1 การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ มีการจัดระดับคะแนนพฤติกรรม การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนออกเป็น 3 ระดับ เพื่อให้เหมาะสมกับค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test: X^2 test) ในกรณีข้อมูลแจกแจงไม่ปกติ โดยมีข้อตกลงเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และในกรณีที่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นจะใช้สถิติ Fisher's Exact Test นำเสนอเป็นค่าร้อยละ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ มีการหาความสัมพันธ์ของอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้ ทักษะ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับค่าสถิติสเปียร์แมน (Spearman Rank Correlation Coefficient หรือ Spearman's rho) ในกรณีข้อมูลแจกแจงไม่ปกติ โดยมีข้อตกลงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ นำเสนอค่าระดับความสัมพันธ์ และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ใช้วิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 กำหนดค่า Reliability (Kuder & Richardson, 1937)

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach, 1970) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

โดยกำหนดให้ α คือ สัมประสิทธิ์แอลฟา

K คือ จำนวนข้อคำถาม

$\sum$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติตรวจสอบสมมติฐาน

สถิติตรวจสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ Chi-Square (X^2) และสถิติสเปียร์แมน (Spearman's rho) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอวนวินาสา จังหวัดสกลนคร

3.1 สถิติไคส์แควร์ Chi-Square (X^2)

สูตร

$$X^2 = \sum \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

เมื่อ O_i แทน ค่าสังเกตจริง
 E_i แทน ค่าคาดหวัง

3.2 สถิติสเปียร์แมน (Spearman's rho)

สูตร

$$r_s = 1 - \frac{6 \sum d^2 i}{n(n^2 - 1)}$$

เมื่อ d_i แทน ความแตกต่างของอันดับระหว่างตัวแปร X และ Y
 n แทน จำนวนคู่ของข้อมูล

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าใกล้ 1 = ความสัมพันธ์ทางบวกสูง
 ค่าใกล้ -1 = ความสัมพันธ์ทางลบสูง
 ค่าใกล้ 0 = ความสัมพันธ์น้อยหรือไม่มี

3.7 ข้อพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้รับรอง เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2568 เลขที่โครงการ COE NO. 011/2568 IEC NO. HE68-001 หลังจากได้รับการรับรองแล้ว การจัดเก็บข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย การปกปิดรายชื่อและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยไม่มีภาระระบุชื่อของกลุ่มตัวอย่างลงในแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเก็บเป็นความลับและไม่นำมาเปิดเผย การศึกษาครั้งนี้ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกฎกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามเก็บไว้เฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น ข้อมูลถูกทำลายหลังจากมีการวิเคราะห์และเขียนรายงานหลังการวิจัยเสร็จสิ้นภายใน 1 ปี เพื่อนำเสนอในภาพรวมโดยไม่ระบุหรืออ้างอิงกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหากไม่ได้รับอนุญาต ดังนี้

1. หลักเคารพในบุคคล (Respect of Person)

1.1 การปกป้องความเป็นส่วนตัว (Privacy) ไม่มีการระบุชื่อ ที่อยู่ ของผู้ร่วมวิจัยในแบบบันทึกข้อมูลหรือแบบสอบถาม และไม่ถ่ายภาพหรือบันทึกวิดีโอทัศนอาสาศัมคร

การให้ข้อมูลรายละเอียดโครงการวิจัยอย่างชัดเจนครบถ้วน โดยเปิดโอกาสให้ซักถามจนเป็นที่พอใจ ให้เวลาอย่างเพียงพอและมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

1.2 การรักษาความลับ (Confidentiality) ในการเข้าร่วม โครงการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลในการวิจัยของผู้เข้าร่วมวิจัย จะถูกเก็บเป็นความลับ ทั้งในกระบวนการเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานข้อมูลดังกล่าว คือ ไม่มีการระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้ร่วมวิจัยในแบบบันทึกข้อมูลหรือแบบสอบถาม ในกรณีจำเป็นจะระบุเฉพาะรหัสเท่านั้น และการวิเคราะห์ผล การรายงานผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

1.3 ผู้วิจัยสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้าร่วมโครงการด้วยการเก็บรักษาข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมจากอาสาสมัครทั้งที่เป็นไฟล์ อิเล็กทรอนิกส์และกระดาษไว้ในที่ปลอดภัย มีการใส่รหัสคอมพิวเตอร์และไฟล์ข้อมูล เก็บไว้ในตู้เก็บเอกสารที่มีกุญแจล็อกอย่างแน่นหนา การจำกัดจำนวนบุคคลที่เข้าถึงข้อมูล และทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

2. หลักการให้ประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อาสาสมัคร (Risk and Benefit)

2.1 การให้ประโยชน์ การวิจัยครั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงใด จากการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ การเก็บข้อมูลบางขั้นตอนอาจทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัย รู้สึกไม่สบายใจในการตอบ หรือให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกเมื่อ และผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถติดต่อ ผู้วิจัยได้ตลอดเวลา ถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

2.2 ประโยชน์ในระดับชุมชนและสังคม ทั้งในแง่ของการส่งเสริมความปลอดภัยทางอาหาร การพัฒนามาตรการด้านสุขภาพ และการสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

3. หลักความยุติธรรม (Justice) ในการดำเนินโครงการนี้ มีเกณฑ์การคัดเลือกและคัดออกอย่างชัดเจน ไม่มีผลประโยชน์ขัดกันในการดำเนินงานวิจัย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย (Expected or Anticipated Benefit Gain) สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนให้มีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบโปรแกรมการอบรมหรือกิจกรรมส่งเสริมความรู้ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะ
มูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยขอ
นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 343)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	147	42.86
หญิง	196	57.14
รวม	343	100.00
2. อายุ		
18 – 29 ปี	20	5.83
30 – 44 ปี	115	33.53
45 – 59 ปี	182	53.06
60 ปีขึ้นไป	26	7.58
รวม	343	100.00
Median = 48 ปี, Min = 18 ปี, Max = 72 ปี		

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	123	35.86
เกษตรกร	184	53.64
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	4.96
พนักงานของรัฐ/เอกชน	13	3.79
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	0.87
นักเรียน/นักศึกษา	3	0.87
รวม	343	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	59	17.20
มัธยมศึกษาตอนต้น	137	39.94
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	106	30.90
อนุปริญญา/ปวส.	18	5.25
ปริญญาตรี	23	6.71
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	343	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท	96	27.99
รายได้ 5,001 – 10,000 บาท	211	61.52
รายได้ 10,001 – 15,000 บาท	32	9.33
รายได้ 15,000 บาทขึ้นไป	4	1.17
รวม	343	100.00
Median = 7,000 บาท, Min = 700 บาท, Max = 25,000 บาท		
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมท่าน)		
จำนวนสมาชิกน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 คน	143	41.69
จำนวนสมาชิก 4 – 6 คน	196	57.14
จำนวนสมาชิก 7 คนขึ้นไป	4	1.17
รวม	343	100.00
Median = 4 คน, Min = 2 คน, Max = 7 คน		

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. สถานภาพในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	160	46.65
สมาชิกในครอบครัว	183	53.41
รวม	343	100.00
8. การนำขยะมูลฝอยไปขายร้านรับซื้อของเก่า/ธนาคารขยะ		
ไม่เคย	155	45.19
เคย	188	54.81
รวม	343	100.00
9. ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบต.ธาตุ		
บุคลากร (พนักงานเก็บขนขยะ) เพียงพอ	328	95.63
บุคลากร (พนักงานเก็บขนขยะ) ไม่เพียงพอ	15	4.37
รวม	343	100.00
รถเก็บขนขยะ เพียงพอ	340	99.13
รถเก็บขนขยะ ไม่เพียงพอ	3	0.87
รวม	343	100.00
ถังรองรับขยะมูลฝอย เพียงพอ	325	94.75
ถังรองรับขยะมูลฝอย ไม่เพียงพอ	18	5.25
รวม	343	100.00
10. แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย		
หน่วยงานของรัฐ	219	63.85
ครอบครัว/เพื่อนบ้าน	206	60.06
เสียงตามสาย	182	53.06
โทรทัศน์	128	37.32
สื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก,ไลน์,ติ๊กต็อก ฯลฯ)	120	34.99
นิตยสาร/วารสาร/แผ่นพับ	9	2.62
วิทยุ	7	2.04

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีอายุอยู่ในช่วง 45–59 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.06 (Median= 48 ปี, Min=18 ปี, Max = 72 ปี) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 53.64 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 39.94 มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.52 (Median = 7,000 บาท, Min = 700 บาท, Max = 25,000 บาท จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 เป็นสมาชิกในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.44 เคยนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะของ อบต.ธาตุ คิดเป็นร้อยละ 54.81 ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะมูลฝอยของ อบต.ธาตุ ด้านบุคลากร (พนักงานเก็บขนขยะ) มีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 95.36 ด้านรถเก็บขนขยะ มีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 99.13 ด้านถังรองรับขยะมูลฝอย มีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 94.75 และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 63.85 จากครอบครัว/เพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.06 และจากเสียงตามสาย คิดเป็นร้อยละ 53.06 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน
(n = 343)

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การลดขยะ (Reduce) คือ การซื้อของเท่าที่จำเป็น เลือกใช้ของที่ทนทาน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดขยะน้อยลง	341	99.42
2. การนำขวดพลาสติกมาใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำขวดพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องแปรรูป เช่น เติมน้ำดื่ม ใช้เป็นกระถางต้นไม้ หรือทำเป็นที่ใส่ของ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ	343	100.00
3. การเลือกใช้ถ่านไฟฉายแบบที่ชาร์ตได้เป็นการใช้ซ้ำ	326	95.04
4. การนำขยะมูลฝอยมารีไซเคิล (Recycle) หมายถึง การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช้เข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ	322	93.88
5. การลดการเกิดขยะมูลฝอย เป็นวิธีการจัดการขยะ มูลฝอยที่ดีที่สุด	322	93.88

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
6. การใช้ตะกร้าหรือกระเป๋าด้านถุงพลาสติกเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยอีกวิธีหนึ่ง	322	93.88
7. เศษแก้ว สามารถหลอมนำกลับมาใช้ใหม่ได้	279	81.34
*8. เศษพลาสติก ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ สามารถทิ้งรวมกันได้	259	75.51
*9. ขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้	258	75.22
*10. การทิ้งขยะมูลฝอยทุกชนิดรวมกันถือว่าเป็นการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องวิธี	301	87.76
11. การนำกระดาษที่ใช้หน้าเดียวมาใช้ซ้ำอีกด้านหนึ่งเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน	300	87.46
12. การซ่อมแซมอุปกรณ์ภายในบ้านที่ชำรุด คือ การใช้ซ้ำ	318	92.71

*ข้อความเชิงลบ ได้แก่ 8, 9 และ 10

จากตาราง 4 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ การนำขวดพลาสติกมาใช้ซ้ำ คือ การนำขวดพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องแปรรูป เช่น เติมน้ำดื่ม ใช้เป็นกระถางต้นไม้ หรือทำเป็นที่ใส่ของ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ การลดขยะ คือ การซื้อของเท่าที่จำเป็น เลือกใช้ของที่ทนทาน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดขยะน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 99.42 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ คิดเป็นร้อยละ 70.22 รองลงมาคือ เศษพลาสติก ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ สามารถทิ้งรวมกันได้ คิดเป็นร้อยละ 70.51 ตามลำดับ

ตาราง 5 ระดับความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้อยู่ในระดับต่ำ (0-7 คะแนน)	26	7.58
ความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (8-9 คะแนน)	56	16.33
ความรู้อยู่ในระดับดี (10-12 คะแนน)	261	76.09

Median = 12 คะแนน Min= 5 คะแนน Max= 12 คะแนน

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 76.09 รองลงมา มีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.33 และมีความรู้ระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 7.58 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ทัศนคติต่อพฤติกรรม	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1. แม่แยกขยะเรียบร้อย แต่พนักงานเก็บขยะก็เก็บทิ้งเป็นขยะรวม	6 (1.75)	197 (57.43)	49 (14.29)	79 (23.03)	12 (3.50)	3.31	0.96
2.การจัดการขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ จึงไม่จำเป็นต้องแยกขยะก่อนทิ้ง	162 (47.23)	98 (28.57)	7 (2.04)	58 (16.91)	18 (5.25)	3.96	1.28

ตาราง 6 (ต่อ)

ทัศนคติต่อพฤติกรรม	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
3. การลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เช่น การพกถุงผ้า แทนการรับถุงพลาสติกเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก	15 (4.73)	209 (60.93)	46 (13.41)	47 (13.70)	26 (7.58)	3.41	1.03
4. การคัดแยกขยะช่วยลดค่าใช้จ่าย	16 (4.66)	223 (65.01)	50 (14.58)	24 (7.00)	0 (0.00)	3.85	0.73
5.การคัดแยกขยะมูลฝอยทำให้เกิดความยุ่งยาก	16 (4.66)	223 (65.01)	40 (11.66)	39 (11.37)	25 (7.29)	3.48	1.01
6. การแยกประเภทขยะทำให้สามารถนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ซ้ำให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้	72 (20.99)	268 (78.13)	2 (0.58)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.20	0.43
7. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ของทุกคน	159 (46.36)	180 (52.48)	3 (0.87)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.45	0.53
8. การคัดแยกขยะ เป็นเรื่องสำคัญมากในการทำงานบ้าน	186 (54.23)	150 (43.73)	6 (1.75)	0 (0.00)	1 (0.29)	4.52	0.57
9. การลดขยะมูลฝอยเป็นเรื่องที่น่าเบื่อและซับซ้อน	66 (19.24)	183 (53.35)	5 (1.46)	46 (13.41)	43 (12.54)	3.53	1.29
10. หากเราช่วยกันลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนจะช่วยแก้ปัญหาขยะในประเทศได้	172 (50.15)	155 (45.19)	12 (3.50)	0 (0.00)	4 (1.17)	4.43	0.68

จากตาราง 6 พบว่าจากผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะเป็นเรื่องสำคัญมากในการทำงานบ้าน ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.57$) รองลงมา คือ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.53$) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติน้อยที่สุด คือ เมื่อคัดแยกขยะเรียบร้อยแล้วพนักงานเก็บขยะก็เก็บทิ้งเป็นขยะรวม ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 0.96$) รองลงมา คือ การลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เช่น การพกถุงผ้าแทนการรับถุงพลาสติกเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 1.03$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00- 2.33 คะแนน)	0	0.00
ทัศนคติระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน)	87	25.36
ทัศนคติระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน)	256	74.64

Median = 4 คะแนน Min= 2.60 คะแนน Max= 4.60 คะแนน

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 74.64 รองลงมาคือ มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.36 ตามลำดับ

**ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะ
มูลฝอยในครัวเรือน**

ตาราง 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n=343)

การคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง	ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มีส่วน อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง มีส่วน	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี ส่วน	ไม่มีส่วน อย่างยิ่ง		
1. ครอบครัวมีส่วนร่วมทำให้ ท่านลดและคัดแยกขยะ มูลฝอยก่อนทิ้ง	76 (22.16)	251 (73.18)	13 (3.79)	3 (0.87)	0 (0.00)	4.17	0.52
2.คนในชุมชนมีบทบาทใน การกระตุ้นให้ท่านคัดแยก ขยะ	105 (30.61)	223 (65.01)	4 (1.17)	10 (2.92)	1 (0.29)	4.23	0.64
3.ผู้นำชุมชนมีส่วนช่วย ส่งเสริมการลดและคัดแยก ขยะมูลฝอยในครัวเรือน	151 (44.02)	163 (47.52)	19 (5.54)	10 (2.92)	0 (0.00)	4.33	0.71
4.บุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วน ทำให้ลดและแยกขยะก่อน ทิ้งหรือไม่	163 (47.52)	153 (44.61)	23 (6.71)	2 (0.58)	2 (0.58)	4.38	0.69
5.มาตรการขอบังคับของ ชุมชนมีผลทำให้ลดและคัด แยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	166 (48.40)	154 (44.90)	15 (4.37)	8 (2.33)	0 (0.00)	4.39	0.68
6. รู้สึกกดดันจากคนรอบ ข้างและเพื่อนบ้านหากไม่ คัดแยกขยะก่อนทิ้ง	131 (38.19)	181 (52.77)	29 (8.45)	2 (0.58)	0 (0.00)	4.29	0.64
7. การลดการทำให้เกิด ขยะเพราะญาติพี่น้องและ เพื่อน/เพื่อนร่วมงานเป็น แบบอย่าง	145 (42.27)	176 (51.31)	8 (2.33)	13 (3.79)	1 (0.29)	4.31	0.73

ตาราง 8 (ต่อ)

การคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง	ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มีส่วน อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง มีส่วน	ไม่แน่ใจ	ไม่มี ส่วน	ไม่มี ส่วน อย่างยิ่ง		
8. การลดใช้ถุงพลาสติก เพราะเป็นคนที่มีความ รับผิดชอบต่อค่านิยมที่ดี ของสังคม	193 (56.27)	145 (42.27)	5 (1.46)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55	0.53
9. เคยได้รับคำแนะนำ เกี่ยวกับการลดและการคัด แยกขยะมูลฝอยจาก เจ้าหน้าที่ อบต.หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	161 (46.94)	177 (51.60)	1 (0.29)	3 (0.87)	1 (0.29)	4.44	0.58
10. บุคคลที่เป็นแบบอย่าง ในการลดและการคัดแยก ขยะ มูลฝอย	120 (34.99)	219 (63.85)	0 (0.00)	3 (0.87)	1 (0.29)	4.32	0.55

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด คือ การลดใช้ถุงพลาสติกเพราะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบตามค่านิยมที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.53) รองลงมาเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากเจ้าหน้าที่ อบต.หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.58) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงน้อยที่สุด ได้แก่ ครอบครัวมีส่วนทำให้ลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.52) รองลงมาคนในชุมชนของท่านมีบทบาทในการกระตุ้นให้คัดแยกขยะ ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.52) ตามลำดับ

ตาราง 9 ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน
(n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00- 2.33 คะแนน)	0	0.00
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน)	14	4.08
ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน)	329	95.92

Median = 4.40 คะแนน Min= 2.90 คะแนน Max= 5.00 คะแนน

จากตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 74.64 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.36 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n=343)

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ทำได้ ง่ายอย่าง ยิ่ง	ทำได้ ค่อนข้าง ง่าย	เฉยๆ	ทำได้ ยาก	ทำได้ ยาก มาก		
1. แม่ อบรม. จะไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ ก็ สามารถแยกขยะใน ครัวเรือนได้เอง	61 (17.78)	279 (81.34)	3 (0.87)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.17	0.40
2.การเข้าร่วมโครงการ ธนาคารขยะจะทำให้ท่าน ลดและคัดแยกขยะใน ครัวเรือนได้	98 (25.57)	244 (71.14)	0 (0.00)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.28	0.47

ตาราง 10 (ต่อ)

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ทำได้ ง่าย อย่างยิ่ง	ทำได้ ค่อนข้าง ง่าย	เฉยๆ	ทำได้ ยาก	ทำได้ ยาก มาก		
3. การแยกขยะมูลฝอย เป็นความรับผิดชอบที่ สำคัญสำหรับตัวเรา	151 (44.02)	173 (50.44)	16 (4.66)	3 (0.87)	0 (0.00)	4.38	0.62
4. สามารถคัดแยกขยะมูล ฝอยตามเกณฑ์มาตรฐาน กำหนด	208 (60.64)	128 (37.32)	6 (1.75)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.58	0.54
5. หากไม่มีถังขยะใน ครัวเรือน เราก็สามารถหา ภาชนะที่แข็งแรง ไม่รั่วซึม ใช้แทนถังขยะได้	189 (55.10)	150 (43.73)	3 (0.87)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.54	0.53
6. การได้เป็นสมาชิก โครงการธนาคารขยะช่วย ส่งเสริมให้เกิดการคัดแยก ขยะในครัวเรือน	189 (55.10)	150 (43.73)	4 (1.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.54	0.52
7. จะนำถุงผ้าหรือตะกร้า ไปตลาดเพื่อเป็นการลด ปริมาณขยะที่จะเกิดใน ครัวเรือน	217 (63.27)	123 (35.86)	3 (0.87)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.62	0.50
8. เราสามารถนำสิ่งของที่ ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ได้ใน ชีวิตประจำวัน	195 (56.85)	137 (39.94)	11 (3.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.54	0.56

ตาราง 10 (ต่อ)

คำถาม	ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ทำได้ ง่าย อย่างยิ่ง	ทำได้ ค่อนข้าง ง่าย	เฉยๆ	ทำได้ ยาก	ทำได้ ยาก มาก		
9.มีความมั่นใจในการเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน	188 (54.81)	142 (41.40)	13 (3.79)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.51	0.57
10.เมื่อไปซื้อน้ำปั่นหรือกาแฟ จะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่เครื่องดื่มที่ร้านแทนการใช้แก้วพลาสติก	74 (21.57)	221 (64.43)	20 (5.83)	27 (7.87)	1 (0.29)	3.99	0.79

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมากที่สุด คือ จะนำถุงผ้าหรือตะกร้าไปตลาดเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.50) รองลงมา คือ สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.54) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยในการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ เมื่อไปซื้อน้ำบันหรือกาแฟจะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่เครื่องดื่มที่ร้านแทนการใช้แก้วพลาสติก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.79) รองลงมา คือ แม่ อบต. จะไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ก็สามารถแยกขยะในครัวเรือนได้เอง ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.40) ตามลำดับ

ตาราง 11 ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรดและการคัดแยก
ขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00- 2.33 คะแนน)	0	0.00
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน)	4	1.17
ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน)	339	98.83

Median = 4.40 คะแนน Min = 2.90 คะแนน Max = 5.00 คะแนน

จากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 98.83 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 1.17 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจในการปฏิบัติ
พฤติกรรมกรดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n=343)

ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม	ระดับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มั่นใจอย่างยิ่ง	มั่นใจมาก	เฉย ๆ	ไม่แน่ใจ	ไม่มั่นใจเลย		
1.ตั้งใจที่จะคัดแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	45 (13.12)	298 (86.88)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.17	0.40
2.หากหน่วยงานหรือชุมชนมีโครงการลดและคัดแยกขยะก่อนทิ้งจะตั้งใจเข้าร่วมโครงการ	70 (20.41)	273 (79.59)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.28	0.47

ตาราง 12 (ต่อ)

ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม	ระดับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มั่นใจอย่างยิ่ง	มั่นใจมาก	เฉยๆ	ไม่แน่ใจ	ไม่มั่นใจเลย		
3. จะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะเป็นหน้าที่	127 (37.03)	193 (56.27)	4 (1.17)	19 (5.54)	0 (0.00)	4.38	0.62
4. จะลดการใช้และคัดแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล	207 (60.35)	132 (38.48)	4 (1.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.58	0.54
5. จะลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น หลอดดูดพลาสติก	216 (62.97)	117 (34.11)	5 (1.46)	5 (1.46)	0 (0.00)	4.54	0.53
6. จะใช้ของซ้ำ เช่น ขวดน้ำหรือถุงผ้า เพื่อลดขยะ	220 (64.14)	116 (33.82)	5 (1.46)	2 (0.58)	0 (0.00)	4.54	0.52
7. จะนำขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิล เช่น ขวดพลาสติกกระดาดไปขาย	211 (61.52)	109 (31.78)	18 (5.25)	5 (1.46)	0 (0.00)	4.62	0.50
8. จะนำเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก	110 (32.07)	207 (60.35)	15 (4.37)	11 (3.21)	0 (0.00)	4.54	0.56
9. จะเอาถุงพลาสติกที่สะอาดเก็บรวมไว้ใช้อีกครั้ง	198 (57.73)	140 (40.82)	3 (0.87)	2 (0.58)	0 (0.00)	4.51	0.57
10. จะใช้กล่องใส่อาหารแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือกล่องโฟม	168 (48.98)	152 (44.31)	5 (1.46)	14 (4.08)	4 (1.17)	3.99	0.79

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมากที่สุด คือ จะนำถุงผ้าหรือตะกร้าไปตลาดเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.50) รองลงมา คือ สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.54) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจใน

การปฏิบัติพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ เมื่อไปซื้อน้ำบันหรือกาแฟจะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่
เครื่องดื่มที่ร้านแทนการใช้แก้วพลาสติก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.79) รองลงมา คือ แม่ อบต. จะ
ไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ก็สามารถแยกขยะในครัวเรือนได้เอง ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.40)
ตามลำดับ

ตาราง 13 ระดับความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน (n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00- 2.33 คะแนน)	0	0.00
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน)	19	5.54
ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน)	324	94.46

Median= 4.50 คะแนน Min = 3.30 คะแนน Max = 5.00 คะแนน

จากตาราง 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความตั้งใจในการปฏิบัติ
พฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 94.46
รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 5.54 ตามลำดับ

ส่วนที่ 7 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมลด
และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n=343)

พฤติกรรมลดและ การคัดแยกขยะมูลฝอย	ระดับพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บ่อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ บาง ครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ เลย		
1. นำถุงผ้าไปใช้แทน ถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ	41 (11.95)	139 (40.52)	116 (33.82)	42 (12.24)	5 (1.46)	3.49	0.91

ตาราง 14 (ต่อ)

พฤติกรรมการณ์ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย	ระดับพฤติกรรมการณ์ลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย		
2. ใช้กล่องข้าวและขวดน้ำส่วนตัวแทนการใช้ภาชนะพลาสติกแบบใช้ ครั้งเดียว	122 (35.57)	134 (39.07)	86 (25.07)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.10	0.78
3. บอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด	96 (27.99)	165 (48.10)	74 (21.57)	8 (2.33)	0 (0.00)	4.02	0.77
4. แยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก	75 (21.87)	159 (46.36)	70 (20.41)	39 (11.37)	0 (0.00)	3.79	0.91
5. นำของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ เช่น ขวดแก้ว กล่องพลาสติก	151 (44.02)	110 (32.07)	73 (21.28)	9 (2.62)	0 (0.00)	4.17	0.85
6. เลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ	98 (28.57)	164 (47.81)	73 (21.28)	8 (2.33)	0 (0.00)	4.03	0.77
7. จะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก	169 (49.27)	98 (28.57)	74 (21.57)	2 (0.58)	0 (0.00)	4.27	0.81
8. ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	180 (52.48)	66 (19.24)	61 (17.78)	36 (10.50)	0 (0.00)	4.14	1.05
9. ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะเก็บไว้ขาย	209 (60.93)	64 (18.66)	70 (20.41)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.81

ตาราง 14 (ต่อ)

พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย	ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย					$\bar{X}$	SD.
	จำนวน (ร้อยละ)						
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อย	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย		
10. เก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้กลับนำมาใช้ใหม่ได้อีก	169 (49.27)	105 (30.61)	67 (19.53)	1 (0.29)	1 (0.29)	4.28	0.80
11. ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้งานได้อีก	90 (26.24)	199 (58.02)	53 (15.45)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.10	0.65
12. มีการคัดแยกขยะเปียกขยะแห้งออกจากกัน	107 (31.20)	170 (49.56)	59 (17.20)	7 (2.04)	0 (0.00)	4.10	0.75
13. ในครัวเรือนแยกขยะรีไซเคิลที่บ้านของท่าน (กระดาษ, พลาสติก) (ไม่ว่าจะแยกเพื่อขายหรือเพื่อให้คนอื่นก็ตาม)	170 (49.56)	97 (28.28)	74 (21.57)	2 (0.58)	0 (0.00)	4.27	0.82
14. มีการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะให้ อบต.ดำเนินการ	211 (61.52)	66 (19.24)	66 (19.24)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.42	0.79
15. แยกประเภทขยะพวกขวดน้ำ หรือกระป๋องน้ำอัดลมไว้ขายต่อ	214 (62.39)	51 (14.87)	77 (22.45)	0 (0.00)	1 (0.29)	4.39	0.85

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมมากที่สุด คือ มีการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะให้ อบต.ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะท่านเก็บไว้ขาย ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ นำถุงผ้าไปใช้แทน

ถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ ($\bar{X} = 3.49$, S.D.= 0.91) รองลงมา คือ แยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 0.91) ตามลำดับ

ตาราง 15 ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ระดับ	ผลการวิเคราะห์	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00- 2.33 คะแนน)	0	0.00
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 คะแนน)	102	29.74
ระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 คะแนน)	214	70.26

Median = 4.33 คะแนน Min = 3.00 คะแนน Max = 5.00 คะแนน

จากตาราง 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70.26 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.74 ตามลำดับ

ส่วนที่ 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดสกลนคร โดยใช้สถิติไคสแควร์ และสเปียร์แมน

ส่วนที่ 8.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 16 จำนวน ร้อยละ และค่าไคสแควร์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยระดับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (n = 343)

ตัวแปร	ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน (ร้อยละ)			
	ปานกลาง	ดี	χ^2	p-value
เพศ			7.818	0.005*
ชาย	32 (9.33)	115 (35.53)		
หญิง	70 (20.41)	126 (36.73)		
อาชีพ			6.088 ^a	0.283
รับจ้าง	33 (2.04)	90 (33.82)		
เกษตรกร	61 (17.78)	123 (35.86)		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6 (1.75)	11 (3.21)		
พนักงานของรัฐ/เอกชน	1 (0.29)	12 (3.50)		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0 (0.00)	3 (0.87)		

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยก ขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน (ร้อยละ)			
	ปานกลาง	ดี	χ^2	p-value
ระดับการศึกษา			9.869	0.043*
ประถมศึกษา	21 (6.12)	38 (11.08)		
มัธยมศึกษาตอนต้น	32 (9.33)	105 (30.61)		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	41 (11.95)	65 (18.95)		
ปริญญาตรี	3 (0.87)	15 (4.37)		
สถานภาพในครอบครัว			4.875	0.087
หัวหน้าครอบครัว	52 (15.16)	108 (31.49)		
สมาชิกในครอบครัว	50 (14.58)	133 (38.77)		
การนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการ ธนาคารขยะ			2.834	0.092
ไม่เคย	39 (11.37)	116 (33.82)		
เคย	63 (18.37)	125 (36.44)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**Fisher's Exact Test: p-value = 0.005

จากตาราง 16 พบว่าปัจจัยระดับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ ($p\text{-value} = 0.005$) ระดับการศึกษา ($p\text{-value} = 0.043$) ส่วนปัจจัยไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ สถานภาพในครอบครัว การนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะ

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมนระหว่างความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมกับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ($n=343$)

ตัวแปร	ระดับพฤติกรรมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน		
	ค่าความสัมพันธ์(r_s)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม	0.687	<0.001*	ปานกลาง

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่าปัจจัยความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($r_s = 0.687$, $p\text{-value} < 0.001$)

ส่วนที่ 8.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับบุคคล ความรู้ ทักษะ การคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจในการปฏิบัติ
พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน ปัจจัยระดับบุคคล ความรู้ ทักษะ
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
และความตั้งใจในการปฏิบัติกับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน

ตัวแปร	พฤติกรรมการลดและการคัดแยก ขยะมูลฝอยในครัวเรือน		
	ค่าความสัมพันธ์ (r_s)	p-value	ระดับ ความสัมพันธ์
อายุ	-0.032	0.553	ต่ำมาก
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.130	0.016*	ต่ำมาก
สมาชิกในครอบครัว	-0.199	<0.001*	ต่ำมาก
ความรู้เรื่องการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย	0.227	<0.001*	ต่ำมาก
ทัศนคติต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย	0.381	<0.001*	ต่ำ
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.211	<0.001*	ต่ำมาก
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	0.344	<0.001*	ต่ำ
ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม	0.687	<0.001*	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะ
มูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอนาวนวิเวศ จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($r_s=0.130$, p-value =0.016) จำนวนสมาชิก
ในครอบครัว ($r_s=-0.199$, p-value < 0.001) ความรู้ ($r_s=0.227$, p-value <0.001) ทักษะ
($r_s=0.381$, p-value <0.001) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($r_s=0.211$, p-value <0.001) การ
รับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ($r_s=0.344$, p-value <0.001) และความตั้งใจในการ
ปฏิบัติพฤติกรรม ($r_s=0.687$, p-value <0.001) ส่วนปัจจัยที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

5.1.1 ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.14 มีอายุอยู่ในช่วง 45-59 ปี ร้อยละ 53.06 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 53.64 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 39.94 รายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 61.52 ลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ร้อยละ 57.14 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ร้อยละ 50.44 เคยนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะของ อบต. ร้อยละ 54.81 และได้รับทราบถึงระบบสนับสนุนในการจัดการขยะมูลฝอยของ อบต.ธาตุ ตำบลบุคลากร (พนักงานเก็บขยะ) มีความเพียงพอ ร้อยละ 95.36 ด้านรถเก็บขยะ มีความเพียงพอ ร้อยละ 99.13 ด้านถังรองรับขยะมูลฝอย มีความเพียงพอ ร้อยละ 94.75 และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 63.85 จากครอบครัว/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 60.06 และจากเสียงตามสาย ร้อยละ 53.06 ตามลำดับ

2. ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับดี ร้อยละ 76.09 รองลงมา มีความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 16.33 และมีความรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 7.58

เมื่อพิจารณา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้มากที่สุด ในเรื่องของการใช้ซ้ำ (การนำขวดพลาสติกมาใช้ซ้ำ คือ การนำขวดพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องแปรรูป เช่น เติมน้ำดื่ม ใช้เป็นกระถางต้นไม้ หรือทำเป็นที่ใส่ของ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ) ร้อยละ 100 และการลดการใช้ (การลดขยะ คือ การซื้อของเท่าที่จำเป็น เลือกใช้ของที่ทนทาน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดขยะน้อยลง) ร้อยละ 99.42 ตามลำดับ ในส่วนที่ยังมีความรู้ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การนำกลับมาใช้ (ขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้) ร้อยละ 75.20 และการคัดแยกขยะมูลฝอย (เศษพลาสติก ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ สามารถทิ้งร่วมกัน) ได้ร้อยละ 75.51 ตามลำดับ

3. ทักษะเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับสูง ร้อยละ 74.64 รองลงมา มีทัศนคติระดับปานกลาง ร้อยละ 25.36 เมื่อพิจารณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติมากที่สุด คือ การคัดแยกขยะเป็นเรื่องสำคัญ ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.57) รองลงมาคือ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.53) และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติน้อยที่สุด คือ เมื่อคัดแยกขยะเรียบร้อยแล้วพนักงานเก็บขยะก็เก็บทิ้งเป็นขยะรวม ($\bar{X} = 3.31$, S.D.= 0.96) รองลงมา คือ การลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เช่น การพกถุงผ้าแทนการรับถุงพลาสติกเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 1.03) ตามลำดับ

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 95.92 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 4.08 เมื่อพิจารณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด คือ ตามค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคม (ท่านลดใช้ถุงพลาสติกเพราะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบตามค่านิยมที่ดีของสังคม) ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.53) รองลงมา คือ จากหน่วยงานของรัฐ (ท่านเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากเจ้าหน้าที่ อบต.หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.58) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงน้อยที่สุด คือ ครอบครัว (ครอบครัวมีส่วนร่วมทำให้ลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง) ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.52) รองลงมา คนในชุมชน (คนในชุมชนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ท่านคัดแยกขยะ) ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.52) ตามลำดับ

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมลดและการคัดแยก

ขยะมูลฝอย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 98.83 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 1.17 เมื่อพิจารณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมากที่สุด คือ นำถุงผ้าหรือ

ตะกร้าไปตลาดเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.50) รองลงมา คือ สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.54) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ เมื่อไปซื้อน้ำปั่นหรือกาแฟจะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่เครื่องดื่มที่ร้านแทนการใช้แก้วพลาสติก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.79) รองลงมา คือ แม่ อบต.จะไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ แต่ก็สามารถแยกขยะในครัวเรือนได้เอง ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.40) ตามลำดับ

6. ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 94.46 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.54 เมื่อพิจารณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมมากที่สุด คือ ตั้งใจใช้ของซ้ำ เช่น ขวดน้ำ หรือถุงผ้าเพื่อลดขยะ ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.55) รองลงมา ตั้งใจลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น หลอด ถุงพลาสติก ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ มีความตั้งใจที่จะคัดแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.34) รองลงมา คือ หากหน่วยงานหรือชุมชนมีโครงการลดและคัดแยกขยะก่อนทิ้งจะตั้งใจเข้าร่วมโครงการ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.40) ตามลำดับ

7. พฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 70.26 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 29.74 เมื่อพิจารณา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมมากที่สุด คือ มีการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำไปทิ้งในถังขยะให้ อบต.ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.79) รองลงมา คือ ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะเก็บไว้ขาย ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.81) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ นำถุงผ้าไปใช้แทนถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ ($\bar{X} = 3.49$, S.D.= 0.91) รองลงมา คือ แยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 0.91) ตามลำดับ

5.1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ (p-value = 0.05) ระดับการศึกษา (p-value = 0.043) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($r_s = 0.130$, p-value = 0.016) จำนวนสมาชิกใน

ครัวเรือน ($r_s = -0.199$, $p\text{-value} < 0.001$) ความรู้ ($r_s = 0.227$, $p\text{-value} < 0.001$) ทักษะ ($r_s = 0.381$, $p\text{-value} < 0.001$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($r_s = 0.211$, $p\text{-value} < 0.001$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ($r_s = 0.344$, $p\text{-value} < 0.001$) และความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม ($r_s = 0.687$, $p\text{-value} < 0.001$) ส่วนปัจจัยที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ อายุ สถานภาพในครอบครัว และการใช้บริการรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะ

5.2 อภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

5.2.1 ระดับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงการตระหนักรู้และการให้ความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ (ศิริพันธ์ทิพย์ บุญจันทร์, 2559; อมร อภิสิทธิ์อมร, 2561; นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์และคณะ, 2563; ศราวุฒิ ทับผดุง, 2563; บุญส่ง อยู่ขุน, 2566) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานในพื้นที่อย่างองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ ได้มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง เช่น โครงการอบรมการคัดแยกขยะในครัวเรือนให้กับแกนนำชุมชน อสม. และสมาชิกโครงการธนาคารขยะ รวมถึงประชาชนที่สนใจ จัดทำโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน พร้อมทั้งมีการจัดตั้งโครงการธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิล มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านเสียงตามสายของชุมชน และจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้ทางสื่อออนไลน์ (เฟสบุ๊ค, ไลน์) เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ที่เน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่โดยใช้หลักการ 3ช : ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ 3Rs: Reduce Reuse and Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า พฤติกรรมที่มีทำได้ดี คือ มีการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะให้ อบต.ดำเนินการและขยะที่เป็นวัสดุประเภท

โลหะเก็บไว้นาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Vassanadumrongdee and Kittipongvises. (2018) พบว่า ประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ไทย เวียดนาม และอินโดนีเซีย จะมีแนวโน้มการคัดแยกขยะที่มีมูลค่าเท่านั้น เช่น แก้ว พลาสติก และโลหะ เพราะมีแรงจูงใจด้านรายได้มากกว่าความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และครัวเรือนในเขตชนบทของไทยมักมีพฤติกรรม การคัดแยกขยะรีไซเคิล เช่น โลหะหรือกระดาษ เพื่อขายเป็นรายได้เสริม และพฤติกรรมที่มีทำได้น้อยที่สุด คือ การนำถุงผ้าไปใช้แทนถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ และแยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก ซึ่งพฤติกรรมการใช้ถุงผ้า หรือการแยกขยะอินทรีย์ ยังอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษา Barr (2007) ในประเทศแถบยุโรป พบว่า แม้ประชาชนจะมีทัศนคติที่ดีต่อการแยกขยะอินทรีย์ แต่การปฏิบัติจริงยังต่ำเพราะมีข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง เช่น พื้นที่เก็บ การส่งกลิ่น หรือการไม่มีระบบรองรับขยะอินทรีย์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง อุปสรรคด้านความสะดวกและความเข้าใจในการแยกขยะอินทรีย์ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดใช้ถุงพลาสติกยังไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากขาดความตระหนักถึงผลกระทบของขยะพลาสติก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการประชาสัมพันธ์และเพิ่มแรงจูงใจในการคัดแยกขยะ จัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่องสร้างความตระหนักถึงผลกระทบของขยะพลาสติก และการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก เพื่อลดภาวะโลกร้อน (Global Warming)

5.2.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอนาวนวิเวศ จังหวัดสกลนคร

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

โดยผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งเพศมีพฤติกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือนสูงกว่าเพศชาย และมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติพฤติกรรมในการจัดการขยะมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากเพศหญิงมีบทบาทหน้าที่เป็นแม่บ้านดูแลความเรียบร้อยภายในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปิยธิดา สามสี (2562) และวีรวัลย์ แก้วบุญชู (2562) ที่พบว่าเพศระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่มีความใส่ใจรายละเอียดและการรักษาความสะอาดมากกว่าเพศชาย และการสร้างความตระหนักให้กับผู้หญิงในการจัดการขยะในครัวเรือนจะช่วยในการจัดการขยะในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี ความแตกต่างนี้สะท้อนถึงบทบาททางสังคมที่ทำให้เพศหญิงมักมีความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะภายในบ้านสูงกว่าเพศชาย (Astoria & Haryanto, 2021) ทั้งการมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ประชาชนมีความรู้ที่ต่างกันเกิดการรับรู้และความตระหนักในการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน

รวมถึงมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีความรู้น้อยทำให้มีรายได้น้อยจึงเห็นประโยชน์และความสำคัญจากมูลค่าของขยะมูลฝอยมากกว่า (นัฐภัสสร ทองไทย, 2558; นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม, 2563; วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565) และผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการคัดแยกขยะ และระดับการศึกษาสูงขึ้นสามารถนำไปสู่พฤติกรรมการคัดแยกขยะที่ดีขึ้น (Negash et al., 2021) ในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยครัวเรือนที่มีรายได้มากมักมีทรัพยากรและเวลามากขึ้นในการจัดการขยะที่ดีขึ้นโดยเฉพาะการคัดแยกขยะและรีไซเคิลขยะ ประชาชนที่มีรายได้สูง จะมีโอกาสในการจำหน่ายซื้อของมากกว่า (ปรณเกียรติ หมั่นสิทธิโรจน์, 2564) ครัวเรือนที่มีรายได้สูง มีโอกาสเข้าถึงวัสดุอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกในการคัดแยกขยะมูลฝอยได้มากกว่าผู้มีรายได้น้อย (นัฐภัสสร ทองไทย, 2558) และรายได้มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้าน (จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิและคณะ, 2561) และสอดคล้องกับข้อค้นพบในต่างประเทศที่พบว่าระดับรายได้ในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะและการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ของประชาชนในประเทศแอฟริกาใต้ และประเทศญี่ปุ่น (Matsumoto, S., 2010) ผู้มีรายได้สูงมักมีโอกาเข้าถึงทรัพยากร เช่น ถังแยกขยะ เครื่องหมักขยะ หรือเวลาที่เพียงพอในการคัดแยก มีแนวโน้มตระหนักรู้มากกว่า และสามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน เช่น ถุงผ้า ผลิตภัณฑ์รีไซเคิล หรือของใช้ที่ย่อยสลายได้ ส่วนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่ช่วยในการสร้างรายได้และเป็นการลดและคัดแยกขยะ เช่น การเก็บขยะรีไซเคิลไปขาย โดยเน้นไปที่ขยะที่มีมูลค่า เช่น พลาสติก แก้ว โลหะ มากกว่าขยะอินทรีย์หรือขยะทั่วไป หรือการนำสิ่งของกลับมาใช้ซ้ำ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมลดและการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน เนื่องจากเมื่อมีสมาชิกในครัวเรือนจำนวนมากขึ้น ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือนก็จะมีปริมาณมากขึ้นตาม ทำให้การจัดการขยะมีแนวโน้มจะยุ่งยาก โดยในครัวเรือนขนาดใหญ่ มีแนวโน้มที่ขยะรวมกันมากกว่าทำให้การควบคุมการแยกขยะลดลง (วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565) และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนช่วยให้การได้รับคำแนะนำและเกิดการกระตุ้นให้คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยช่วยกัน (ศิรินทรทิพย์ บุญจันทร์, 2559; นฤญา ยางอิสาร, 2562)

2. ความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าความรู้ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน (เจษฎา บริบูรณ์, 2561; 2562; ปิยธิดา สามสี, 2562; ศราวุฒิ ทับผดุง, 2563; อภินันท์ นิลสุข และคณะ, 2565; วิชุดา ใจเที่ยงตรง, 2565; Tran Pham Khanh Toan, 2020) ทั้งนี้เนื่องจากความรู้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่

เหมาะสม ในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ความรู้ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และผลกระทบของการจัดการขยะอย่างถูกต้อง เมื่อบุคคลมีความรู้ จะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดี และต่อเนื่องไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนชี้ให้เห็นว่า ความรู้ส่งผลต่อทัศนคติ และการรับรู้ควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมจริง (Ajzen, 1991) และจากการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตตำบลธาตุส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากหน่วยงานของรัฐ และอบต. มีการจัดกิจกรรมโครงการให้ความรู้เป็นประจำ และประชาชนยังได้รับข้อมูลข่าวสารจากครอบครัวเพื่อนบ้าน การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายจากผู้นำชุมชน และจากสื่อออนไลน์ (เฟสบุ๊ค ไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิชุนดา ใจเที่ยงตรง (2565) ที่พบว่าการศึกษาของประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งนี้รวมไปถึงผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอยจะนำไปสู่พฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง เมื่อพิจารณารายละเอียดยังพบว่าประชาชนยังมีความรู้น้อยในประเด็น การนำกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกขยะแต่ละประเภท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวันวิสาข์ คงพิรุณ และคณะ (2560) หากประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในด้านการคัดแยกการเก็บขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะมูลฝอย อาจนำไปสู่พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ดีและมีประสิทธิภาพได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ความรู้ที่ถูกต้อง ในเรื่องวิธีการจัดขยะในแต่ละประเภท ชนิด และประเภทของขยะมูลฝอย เพื่อให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดียิ่งขึ้น มีจัดประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารขยะรีไซเคิล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงได้ ส่งเสริมข้อมูลข่าวสารเพื่อให้มีทันสมัยเข้าถึงง่ายทุกกลุ่มวัย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีความรู้ที่ดี ทัศนคติที่ดี ก็ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมคัดแยกขยะภายในองค์กรหรือครัวเรือนดีด้วย (สมใจ เป้าทองและคณะ, 2562; คทาวัธ แสนเมือง และคณะ, 2567)

3. ทัศนคติในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าทัศนคติที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ทั้งนี้เนื่องจากทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อเป็นพฤติกรรมภายในซึ่งทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมภายนอก (ศิรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์, 2559) สะท้อนให้เห็นว่าทัศนคติมีอิทธิพลมากที่สุดที่ส่งผลต่อความตั้งใจและพฤติกรรมในการคัดแยกขยะ (Novega et al., 2019; Pongpunpurt et al., 2022) ทัศนคติเป็นการบอกระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบที่มีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่างหรือกล่าวได้ว่าทัศนคติว่าเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือ

สิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคลที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป (สมใจ เป้าทอง และคณะ, 2562) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดยังพบว่าประชาชนยังมีทัศนคติต่ำในเรื่อง เมื่อคัดแยกขยะรีไซเคิลแต่พนักงานเก็บขยะก็เก็บทิ้งเป็นขยะรวม และการลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เช่น การพกถุงผ้าแทนการรับถุงพลาสติกเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก จะเห็นว่าทัศนคติ คือ ความรู้สึกหรือความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ถ้าทัศนคติเป็นบวก เช่น เชื่อว่าการคัดแยกขยะเป็นเรื่องดีมีประโยชน์ หรือช่วยโลกจะส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมจริงตาม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ทัศนคติที่ดีมีผลโดยตรงต่อความตั้งใจ และนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมจริง แต่หากถ้ามีทัศนคติลบ เช่น คิดว่าการคัดแยกขยะยุ่งยากหรือการพกถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติกยุ่งยาก ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมก็จะต่ำ พฤติกรรมการลดหรือการคัดแยกขยะจะต่ำ เนื่องจากคิดว่าคัดแยกแล้วเปล่าประโยชน์ส่งผลให้ไม่ทำ หรือคิดว่าการลดขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ไม่ใช่เราที่จะส่งผลให้ไม่ปฏิบัติตาม แต่หากคิดว่าการลดขยะช่วยโลกช่วยครอบครัวก็จะปฏิบัติพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะคนที่มีความรู้ที่ทัศนคติว่าขยะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ก็จะมีแนวโน้มพฤติกรรมคัดแยกขยะมากกว่ากลุ่มอื่นหรือมีความเชื่อว่าหากเรามีพฤติกรรมการคัดแยกขยะโดยเฉพาะคนที่เชื่อในหน้าที่ส่วนตัว (Personal Responsibility) มีแนวโน้มจะคัดแยกขยะมากขึ้น ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าการคัดแยกขยะเป็นเรื่องสำคัญและเป็นหน้าที่ของทุกคน อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความรู้เกี่ยวกับความพยายามอาจสูญเปล่า หากพนักงานเก็บขยะนำไปทิ้งรวมกัน

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากการศึกษาพบว่ากลุ่มอ้างอิงที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน และพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับสูง (อภิสิทธิ์ นิลสุข, 2565; Novega et al., 2019; Tran, 2020; Karakas, 2021; Huang et al., 2021) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมคล้อยตามค่านิยมของชุมชนหรือสังคม ซึ่งค่านิยมของชุมชนและแรงจูงใจทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะในระดับครัวเรือน และการที่บุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากครอบครัวเพื่อน หรือชุมชนในการคัดแยกขยะมักจะมีแนวโน้มปฏิบัติตาม โดยเฉพาะในวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติและชุมชนสูง หรือการเลียนแบบจากกลุ่มอ้างอิง (Tudor et al., 2008) และสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อ

ความตั้งใจปฏิบัติพฤติกรรมและสอดคล้องกับการศึกษาของสราวุฒิ ทับผดุง (2563) ที่พบว่า การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมและทัศนคติที่ดีต่อการลดปริมาณขยะมูลฝอยมีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน และแรงกดดันทางสังคมหรือการเลียนแบบจากกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวแทนผู้อยู่อาศัยในแบบจำลองพฤติกรรมแบบหลายตัวแทน (Multi-Agent Simulation) (Meng et al., 2024)

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน และพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง (อภินันท์ นิลสุข, 2565; Novega et al., 2019; Tran, 2020; Karakas, 2021; Huang et al., 2021) เช่น การใช้ถุงผ้า และการคัดแยกขยะในครัวเรือนแม้ไม่มีการจัดถังขยะแยกประเภทจาก อบต. แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เชื่อว่ตนเองมีทรัพยากรหรือความสามารถในการจัดการขยะ จะมีแนวโน้มทำพฤติกรรมนั้นดีขึ้น และพบว่า การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น จุดคัดแยกขยะ และการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ สามารถเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการคัดแยกขยะของผู้อยู่อาศัย ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมจริงในทางบวกได้ (Meng et al., 2024)

6. ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

จากการศึกษาพบว่า ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจอยู่ในระดับสูง (อภินันท์ นิลสุข, 2565; Novega et al., 2019; Tran, 2020; Karakas, 2021; Huang et al., 2021) โดยเฉพาะการตั้งใจใช้ของซ้ำและลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อความตั้งใจที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม ซึ่งถ้าบุคคลมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อพฤติกรรม และได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอ้างอิง และเชื่อว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ จะส่งผลถึงความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะมากขึ้น นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมนั้นได้ อีกทั้งถ้าบุคคลมีระดับความสามารถ ที่จะควบคุมปัจจัยต่าง ๆ และเชื่อมั่นในความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นได้ ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมจะเพิ่มขึ้น นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้น (Ajzen, 1991) ผู้ที่เชื่อว่าตนเองมีทรัพยากรหรือความสามารถในการจัดการขยะจะมีแนวโน้มทำพฤติกรรมนั้น

มากขึ้น (Meng et al., 2024) ซึ่งเป็นผลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระบุว่า “ความตั้งใจ” เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การที่บุคคลมีความตั้งใจสูงจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการแยกขยะจริง ในระดับสูงขึ้นเช่นกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างความแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ เช่น แต้มสะสมจากขยะรีไซเคิล แลกของใช้ในครัวเรือน หรือธนาคารขยะ มีการจัดการแข่งขันหรือให้รางวัลหมู่บ้านต้นแบบ “แยกขยะดีมีรางวัล” แบบรายเดือนหรือรายปี ประกวดผลการจัดการขยะของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการยอมรับทางสังคม

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูลนครจะเห็นได้ว่า ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม โดยเฉพาะความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่ระบุว่า ความตั้งใจเป็นตัวทำนายหลักของการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ และในบริบทพื้นที่ตำบลธาตุ อำเภอมะนัง จังหวัดสตูลนคร จัดว่าเป็นชุมชนกึ่งชนบทซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับครัวเรือนและกลุ่มชุมชนยังมีความสำคัญ ดังนั้น การส่งเสริมกิจกรรมที่ให้เกิดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จึงมีบทบาทในการผลักดันพฤติกรรมด้านการจัดการขยะ ผลการวิจัยสามารถเสนอแนะทางเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะได้ เช่น การพัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การสร้างความแรงจูงใจ การสร้างกลุ่มอ้างอิงต้นแบบ และการเพิ่มความสะดวกในการจัดการขยะไม่ว่าจะเป็นถังรองรับขยะทุกประเภท เป็นต้น ผลการศึกษานี้สามารถยืนยันได้ว่า ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความเหมาะสมต่อการอธิบายพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะในครัวเรือนได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 ด้านเยาวชน มีนโยบายการคัดแยกขยะในหลักสูตรและโรงเรียน การประกวดแข่งขันสื่อสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาขยะในโรงเรียน
- 1.2 ด้านครัวเรือน จัดทำโครงการ Smart Bin แยกขยะในครัวเรือน มีการเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบการคัดแยกขยะ จัดทำข้อตกลงหรือกฎกติกาในหมู่บ้านเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย

1.3 ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีนโยบายจัดหาถังขยะให้ครบทุกประเภท จัดระบบการให้คะแนนครัวเรือนที่คัดแยกขยะถูกวิธี มีส่วนลดค่าเก็บขนขยะได้ และส่งเสริมสถานประกอบการคัดแยกขยะรีไซเคิลในชุมชน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอแนะนำแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วมหรือการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้พลังชุมชนขับเคลื่อนการจัดการด้านขยะมูลฝอย โดยร่วมกับตัวแทนครัวเรือน ชุมชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ที่เน้นให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยเฉพาะในประเด็นการจัดการขยะที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ และเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพการคัดแยกขยะในเขตชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ชุมชนขนาดเล็กและชุมชนขนาดใหญ่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2552). คู่มือแนวทางและข้อกำหนดเบื้องต้นการลดและใช้ประโยชน์
ขยะมูลฝอย. กรุงเทพฯ: อีซี.
- _____. (2553). คู่มือแนวทางและข้อกำหนดเบื้องต้นการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย.
กรุงเทพฯ: อีซี.
- _____. (2554). คู่มือการจัดการขยะมูลฝอยและเทคโนโลยีการแปรรูปขยะมูลฝอยให้เป็น
พลังงานสำหรับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- _____. (2559). แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564).
กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- _____. (2563). รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย
ปี พ.ศ.2563. <https://www.pcd.go.th/publication/14745/>
- _____. (2566). แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2
(พ.ศ 2565 – 2570). <https://www.pcd.go.th/publication/28745/>
- _____. (2566). รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2566. <https://www.pcd.go.th/publication/31985/>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2562). แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย
ชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562.
http://www.dla.go.th/upload/document/type2/2018/11/20831_1_1542678942912.pdf.
- จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ และคณะ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน
ของแม่บ้านในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 20(1), 203-212.
- คชาวุธ แสนเมือง, และคณะ. (2567). ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย
ของบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเลย. วารสารวิจัย
และพัฒนาาระบบสุขภาพ, 17(3), 187-200.
- ณัฐพันธ์ เผ่าพันธ์. (2551). ปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทาง
เว็บไซต์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- นฤญา ยางสิทธิสาร. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุตีวรรณ ปราณีธรรม. (2563). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 10(2), 269-280.
- นัฐภัสสร ทองไทย. (2558). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทพร เรืองสวัสดิ์ และเอกพล กาละดี. (2567). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. วารสารบัณฑิตศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต, 1(2), 31-50.
- บุญส่ง อยู่นุ่น. (2566). รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา. สงขลา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา.
- ปกรณเกียรติ หมั่นสิทธิโรจน์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนและผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอย: กรณีศึกษาโครงการอาคารชุดบ้านเอื้ออาทรบางโหลง นิติบุคคล 1 จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยธิดา สามสี. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. (2535, 5 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 38. หน้า 27.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. (2535, 4 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 38. หน้า 27.
- พริยา พูลศิริ. (2565). การทำนายพฤติกรรมแยกขยะพลาสติกในครัวเรือนด้วยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนและการพิจารณาถึงผลลัพธ์ในอนาคต. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). ระบบจัดการขยะ แบบสำรวจรายเดือน (มผ.2).
<https://npm.moph.go.th/giscenter/pop.php>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.
<https://dictionary.apps.royin.go.th/>
- วิชุดา ใจเที่ยงตรง. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่คำ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิวัฒน์ จันทร์กิงทอง. (2555). ตัวแบบสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานแห่งชาติทางบกในภาคใต้ของประเทศไทย. *Silpakorn University e-Journal (Social Sciences, Humanities, and Arts)*, 35(2).
- วันวิสาข์ คงพิรุณ, สรัญญา ถีบ้อม, และวิโรจน์ จันทร. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนบ้านโป่งป่า ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 26(2), 310–321.
- วีรวัลย์ แก้วบุญชู, ภัทรพร ธรรมเสนา, และพนิดา ธรรมสอน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือนของประชาชน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 14(4), 66–77.
- ศรารุณี ทับผดุง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอมะจัน จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรินทร์ทิพย์ บุญจันทร์ และจักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะของแม่บ้าน ในตำบลบึงพระ อำเภอมะจัน จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(1).
- ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์ และคณะ. (2562). การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการขยะครบวงจร ด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2566). รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์. เชียงใหม่: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมใจ เป้าทอง, อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ, และวัชรกรณ์ สุดสาคร. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทัศนคติกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลบางเป้า อำเภอกันทรังษ์ จังหวัดตรัง. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพและการสาธารณสุขชุมชน*, 2(1), 12-22.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)*.

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *การจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย*.

สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ. (2565). *รายงานผลการดำเนินการด้านการจัดการขยะของ องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร*. สกลนคร.

องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ 2566-2570) องค์การบริหาร ส่วนตำบลธาตุ*. สกลนคร: องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ

อภิสิทธิ์ นิลสุข, ศรีณญา เบญจกุล, และมณฑา เก่งการพานิช. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *Journal of Behavioral Science for Development*, 14(2), 19-38.

อมร อภิสิทธิ์อมร. (2561). *พฤติกรรมและการรับรู้ของประชาชนในการจัดการขยะครัวเรือน กรณีศึกษาคอนโดมิเนียม ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอื้ออัมพร ดิลกธรรมวงศา. (2561). *การบริหารจัดการด้านการส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยก ขยะครัวเรือนของเทศบาลเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย อิสเทิร์นเอเซีย,

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.

[https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)

- Asteria, D., & Haryanto, J. T. (2021). Women's roles in household waste management: A study in rural communities. *Journal of Environmental Research and Development*, 15(2), 145–152.
- Amir, F., Miru, A. S., & Sabara, E. (2025, May 23). *Urban Household Behavior in Indonesia: Drivers of Zero Waste Participation*. arXiv.
- Best, J. W. (1977). *Research in education*. New Jersey: Prentice Hall.
- Bloom, B. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of students' learning*. McGraw-Hill.
- Bloom, B.S. (Ed.). (1975). *Taxonomy of education objective: The classification of educational goals: Handbook 1: Cognitive domain* (20th ed.). David McKay.
- Stewart Barr. (2007). Factors Influencing Environmental Attitudes and Behaviors: A U.K. Case Study of Household Waste Management. *Environment and Behavior*, 39(4), 435–473. <https://doi.org/10.1177/0013916505283421>
- Bredahl, L. (2001). Determinants of consumer attitudes and purchase intentions about genetically modified foods: Results of a cross-national survey. *Journal of Consumer Policy*, 24(1), 23–61. <https://doi.org/10.1023/A:1010950406128>
- Choe, J. Y., Park, S. H., & Lee, H. Y. (2021). Predicting recycling behavior using the theory of planned behavior. *Sustainability*, 13(5), 2644.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Hoornweg, D., Bhada-Tata, P., & Kennedy, C. (2013). Environment: Waste production must peak this century. *Nature*, 502(7473), 615–617. <https://doi.org/10.1038/502615a>
- Daniel, W. W. (1995). *Biostatistics: A foundation of analysis in the health sciences* (6th ed.). John Wiley & Sons.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Addison-Wesley.

- Hoornweg, D., Bhada-Tata, P., & Kennedy, C. (2013). Environment: Waste production must peak this century. *Nature*, 502(7473), 615-617.
- Huang, M., Law, K. M. Y., Geng, S., Niu, B., & Kettunen, P. (2022). Predictors of waste sorting and recycling behavioural intention among youths: Evidence from Shenzhen, China and Turku, Finland. *Waste Management & Research*, 40(6).
- Kamara, A. J. (2009). *Household participation in domestic waste disposal and recycling in the Tshwane Metropolitan Area: An environmental education perspective* (Unpublished doctoral dissertation). University of South Africa. <https://uir.unisa.ac.za/handle/10500/1460>
- Karakaş, G. (2021). Factors affecting women's waste separation behaviour in Turkey. *CES Working Papers*, 13(2), 181–196.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Psychometrika*, 2(3), 151-160.
- Loh Chun T'ing, Moorthy, K. K., Yoon Mei, C., Foo, P. Y., Wong, Z. Y., Chin, W. K., ... Thong, Z. L. (2020). Determinants of 3Rs behaviour in plastic usage: A study among Malaysians. *Heliyon*, 6, e05805. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e05805>
- Matsumoto, S. (2011). Waste separation at home: Are Japanese municipal curbside recycling policies efficient? *Resources, Conservation & Recycling*, 55(3), 325–334. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2010.10.005>
- Meng, X., Zhang, Y., Meng, F., Zheng, X., & Guo, J. (2024). The way out for urban household solid waste classification in China: From the perspective of multi-agent based behavior simulation. *Journal of Cleaner Production*, 472, 143363. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.143363>
- Huang, M., Law, K. M. Y., Geng, S., Niu, B., & Kettunen, P. (2021). Predictors of waste sorting and recycling behavioural intention among youths: Evidence from Shenzhen, China and Turku, Finland. *Waste Management & Research*, 40(6), 721–735.

- Negash, Y. T., Sarmiento, L. S. C., Tseng, M.-L., Lim, M. K., & Ali, M. H. (2021). Engagement factors for household waste sorting in Ecuador: Improving perceived convenience and environmental attitudes enhances waste sorting capacity. *Resources, Conservation and Recycling*, 175, Article 105893.
- Pongpunpurt, P., Muensitthiroj, P., Pinitjitsamut, P., Chuenchum, P., Painmanakul, P., Chawaloesphonsiya, N., & Poyai, T. (2022). Studying waste separation behaviors and environmental impacts toward sustainable solid waste management: A case study of Bang Chalongs Housing, Samut Prakan, Thailand. *Sustainability*, 14(9), 5040.
- Rousta, K., Zisen, L., & Hellwig, C. (2020). Household Waste Sorting Participation in Developing Countries—A Meta-Analysis. *Recycling*, 5(1).
- Santoso, A. N., & Farizal. (2019). *Community participation in household waste management: An exploratory study in Indonesia*. *E3S Web of Conferences*, 125, Article 07013.
- Vassanadumrongdee, S., & Kittipongvises, S. (2018). Factors influencing source separation intention and willingness to pay for improving waste management in Bangkok, Thailand. *Sustainable Environment Research*, 28(2), 90–99.
- Tran Pham Khanh, T. (2021). Factors influencing on residents' household waste separation behavioral intention: Evidence from Ho Chi Minh City, Vietnam. *Economics and Business Administration*, 11, 122-135.
- Tudor, T., Barr, S., & Gilg, A. (2008). A novel conceptual framework for examining environmental behavior in large organizations: A case study of the Cornwall National Health Service (NHS) in the UK. *Environment and Behavior*, 40(3), 426–450. <https://doi.org/10.1177/0013916507300664>
- United Nations Environment Programme. (2021). *From pollution to solution: A global assessment of marine litter and plastic pollution*. <https://www.unep.org/resources/pollution-solution>

- Verisk Maplecroft Environment Dataset. (2019, June). *Waste Generation and Recycling Indices 2019*.
https://www.circularonline.co.uk/wpcontent/uploads/2019/077Verisk_Maplecroft_Waste_Generation_Index_Overview_2019.pdf
- Wayne, W. D. (1995). *Biostatistics: A foundation of analysis in the health sciences* (6th ed.). John Wiley & Sons.
- Wagner, T. P. (2013). Examining the concept of convenient collection: An empirical study of curbside recycling program attributes and participation. *Resources, Conservation and Recycling*, 75, 32–40.
<https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2013.03.007>
- World Bank. (2019). *What a waste 2.0: A global snapshot of solid waste management to 2050*. <https://datatopics.worldbank.org/what-a-waste>.
- Zhou, Y., Thøgersen, J., Ruan, Y., & Huang, G. (2013). The moderating role of human values in planned behavior: The case of Chinese consumers' intention to buy organic food. *Journal of Consumer Marketing*, 30(4), 335–344.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

หนังสือรับรองจริยธรรม

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิมา แพงพา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๓๖๑๒๓๑๒๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธิตการสอนสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธิตการสอนสุขศาสตร์มหาบัณฑิต (ส.ม.) โดยมี ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิมา แพงพา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๒๒๓ ๖๒๘๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อดิศักดิ์ พลະສາ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิมา แพงพา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๓๖๑๒๓๑๒๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอนวนนิवास จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) โดยมี ดร.จรินทร์ทิพย์ ขมชายผล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิมา แพงพา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๒๒๓ ๖๒๘๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ประยุกต์ เดชสุทธิกร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิมา แพงพา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๓๖๑๒๓๑๒๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอกวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) โดยมี ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิมา แพงพา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๒๒๓ ๖๒๘๕

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/๒๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิมา แพงพา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๓๖๑๒๓๑๒๑๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) โดยมี ดร.จรินทร์ทิพย์ ชมชายผล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับทราบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๑๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิมา แพงพา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๒๒๓ ๖๒๘๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิมา แพงพา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๔๓๖๑๒๓๑๒๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) โดยมี ดร.จรินทร์ทิพย์ ขมชายผล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับทราบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๑๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิมา แพงพา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๒๒๓ ๖๒๘๕

COE NO. 011/2568

IEC NO. HE68-001

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร (Factors Affecting the Behavior of Reducing and Separating Solid Waste in People's Household Waste in That Subdistrict, Wanon Niwat District. Sakon Nakhon Province.)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวศศิมา แพงพา

ผู้ร่วมโครงการวิจัย : ไม่มี

หน่วยงานต้นสังกัด : สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เอกสารที่รับทราบ

1. แบบขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2568
2. แบบฟอร์มโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568
3. ประวัติผู้วิจัย/ผู้ร่วมวิจัย	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2568
4. แบบแจ้งผลประโยชน์ทับซ้อน	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2568
5. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย	
(สำหรับอาสาสมัครอายุ 18 ปีขึ้นไป)	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568
6. แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร	
(สำหรับอาสาสมัครอายุ 18 ปีขึ้นไป)	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2568
7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568

ได้ผ่านการรับทราบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลัก
พื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล

รับทราบ ณ 3 มีนาคม 2568

วันหมดอายุ 2 มีนาคม 2569

สุธาสินี คุปตะบุตร

(นางสาวสุธาสินี คุปตะบุตร)

ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งนี้ การรับทราบนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร อินสิน
อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.อดิศักดิ์ พละสาร
อาจารย์วิชาสาธารณสุขสุขชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. อาจารย์ประยุทธ์ เดชสุทธิกร
อาจารย์สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางสาวศศิมา แพงพา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังดำเนิน การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยใดที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลธาตุ อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร

เนื่องจากท่านเป็นผู้ดูแลและจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือน ซึ่งตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ท่านอาจจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ แต่ข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และออกแบบโปรแกรมการอบรมหรือกิจกรรมส่งเสริมความรู้ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในเรื่องการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพการสร้างรายได้จากขยะมูลฝอย และส่งเสริมการป้องกันโรคจากขยะมูลฝอยได้ และข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

ท่านมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยท่านสามารถซักถามข้อสงสัยจนกว่าจะเข้าใจ ทั้งนี้ หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยและเซ็นชื่อเป็นหลักฐานลงในแบบยินยอมอาสาสมัครแล้ว ผู้วิจัยจะขอให้ท่านขอให้ท่านตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 2 จำนวน 6 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 67 ข้อ” ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที และผู้วิจัยจะขอรับแบบสอบถามคืนโดยผู้ช่วยผู้วิจัยจะไปเก็บด้วยตนเอง

โครงการวิจัยในครั้งนี้ อาจจะส่งผลให้อาสาสมัครเสียเวลา อาจจะกระทบกับการดำเนินชีวิตปกติได้ หากอาสาสมัครรู้สึก อึดอัด หรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมก็สามารถถอนตัวจากการศึกษาครั้งนี้ได้ โครงการวิจัยในครั้งนี้ไม่มีการวิจัย การทดลองที่เป็นโทษ หรือเสี่ยงต่อสุขภาพ หรือกระทบต่อการดำเนินชีวิตของอาสาสมัครแต่ประการใด รวมทั้งท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมหรือถอนตัวออกจากการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อนานหรือครัวเรือนท่านแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาดังกล่าว โดยขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของท่านไว้เป็นความลับ และผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวม ไม่ระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของท่านแต่ประการใด และผู้วิจัยจะทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยและการตรวจสอบ การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัย โปรดติดต่อได้ที่นางสาวศศิมา แพงพา สาขาสาธารณสุขศาสตร์ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร หมายเลขโทรศัพท์ 08 7223 6285 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้หรือต้องการทราบสิทธิของท่านขณะเข้าร่วมการวิจัยนี้ สามารถติดต่อได้ที่ “สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สถาบันวิจัยและพัฒนา ชั้น 2 อาคารปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์วิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร” โทร. 0-4297-0154 เบอร์ภายใน 268

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

(นางสาวศศิมา แพงพา)

เลขที่แบบสอบถาม ☐ ☐ ☐

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน

ตำบลธาตุ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลธาตุ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี” คำตอบจากแบบสอบถามฉบับนี้จะเก็บเป็นความลับ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จำนวน 10

ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย จำนวน 15 ข้อ

คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

เป็นอย่างดี ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวศศิมา แพงพา

นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสระบุรี

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงมากที่สุด

1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. อาชีพ

☐ 1. รับจ้างทั่วไป ☐ 2. เกษตรกรรม ☐ 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 4. พนักงานของรัฐ/เอกชน ☐ 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 6. นักเรียน/นักศึกษา

☐ 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

☐ 4. อนุปริญญา/ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี

☐ 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมท่าน)คน

7. สถานภาพในครอบครัว ☐ 1) หัวหน้าครอบครัว ☐ 2) สมาชิกในครอบครัว ☐ 3) ผู้อาศัย

8. ท่านเคยนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการธนาคารขยะ

☐ 1) ไม่เคย ☐ 2) เคย.....ครั้ง/เดือน

9. ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบต.ธาตุได้มีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

1) บุคลากร (พนักงานเก็บขนขยะ) ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ ☐ 3) ไม่ทราบ

2) รถเก็บขนขยะ ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ ☐ 3) ไม่ทราบ

3) ถังรองรับขยะมูลฝอย ☐ 1.ไม่มี

☐ 2.มี ☐ 1) เพียงพอ ☐ 2) ไม่เพียงพอ ☐ 3) ไม่ทราบ

10. ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

☐ 1) โทรทัศน์ ☐ 2) วิทยุ ☐ 3) สื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ไลน์, ติ๊กต็อก ฯลฯ)

☐ 4) นิติยาสาร/วารสาร/แผ่นพับ ☐ 5) เสียงตามสาย ☐ 6) ครอบครัว/เพื่อนบ้าน

☐ 7) หน่วยงานของรัฐ ☐ 8) อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ลงในช่องว่าง (ใช่ หรือ ไม่ใช่) ด้านหลังข้อคำถาม ตามความเข้าใจของท่าน

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. การลดขยะ (Reduce) คือ การซื้อของเท่าที่จำเป็น เลือกใช้ของที่ทนทาน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดขยะน้อยลง		
2. การนำขวดพลาสติกมาใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำขวดพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องแปรรูป เช่น เติมน้ำดื่ม ใช้เป็นกระถางต้นไม้ หรือทำเป็นที่ใส่ของ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ		
3. การเลือกใช้ถ่านไฟฉายแบบที่ชาร์ตได้เป็นการใช้ซ้ำ		
4. การนำขยะมูลฝอยมารีไซเคิล (Recycle) หมายถึง การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่เข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ		
5. การลดการเกิดขยะมูลฝอย เป็นวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีที่สุด		
6. การใช้ตะกร้าหรือกระเป๋าผ้าแทนถุงพลาสติกเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยอีกวิธีหนึ่ง		
7. เศษแก้ว สามารถหลอมนำกลับมาใช้ใหม่ได้		
8. เศษพลาสติก ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ สามารถทิ้งรวมกันได้		
9. ขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้		
10. การทิ้งขยะมูลฝอยทุกชนิดรวมกันถือว่าการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง		
11. การนำกระดาษที่ใช้หน้าเดียวมาใช้ซ้ำอีกด้านหนึ่งเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน		
12. การซ่อมแซมอุปกรณ์ภายในบ้านที่ชำรุด คือ การใช้ซ้ำ		

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

มีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง ท่านไม่มีความเห็นใดๆ ต่อข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่าน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถาม	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1. ท่านคิดว่าท่านแยกขยะเรียบร้อยแล้ว พนักงานเก็บขยะก็เก็บทิ้งเป็นขยะรวม					
2. การจัดการขยะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ จึงไม่จำเป็นต้องแยกขยะก่อนทิ้ง					
3. การลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขยะ เช่น การพก ถุงผ้าแทนการรับถุงพลาสติก เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก					
4. การคัดแยกขยะช่วยลดค่าใช้จ่าย					
5. การคัดแยกขยะมูลฝอยทำให้เกิดความยุ่งยาก					
6. การแยกประเภทขยะทำให้ท่านสามารถนำ ขยะบางประเภทกลับมาใช้ซ้ำให้เกิดประโยชน์ ต่อไปได้					
7. การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง เป็นหน้าที่ของทุกคน					
8. การคัดแยกขยะ เป็นเรื่องสำคัญมากในการ ทำงานบ้าน					
9. การลดขยะมูลฝอยเป็นเรื่องที่น่าเบื่อและ ซับซ้อน					
10. หากเราช่วยกันลดและคัดแยกขยะมูลฝอยใน ครัวเรือนจะช่วยแก้ปัญหาขยะในประเทศได้					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย

ในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
มีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- มีส่วนอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ค่อนข้างมีส่วน หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านค่อนข้างมาก
ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง
ไม่มีส่วน หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านเล็กน้อย
ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

คำถาม	ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง				
	มีส่วน อย่างยิ่ง (5)	ค่อนข้าง มีส่วน (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่มีส่วน (2)	ไม่มีส่วน อย่างยิ่ง (2)
1. ครอบครัวของท่านมีส่วนทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง					
2. คนในชุมชนของท่านมีบทบาทในการกระตุ้นให้ท่านคัดแยกขยะ					
3. ผู้นำชุมชนของท่านมีส่วนช่วยส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน					
4. บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับท่านมีส่วนทำให้ท่านลดและแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่					
5. มาตรการขอบังคับของชุมชนมีผลทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง					
6. ท่านรู้สึกกดดันจากคนรอบข้างและเพื่อนบ้านของท่านหากท่านไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง					
7. ท่านลดการทำให้เกิดขยะเพราะญาติพี่น้องและเพื่อน/เพื่อนร่วมงานเป็นแบบอย่าง					
8. ท่านลดใช้ถุงพลาสติกเพราะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อค่านิยมที่ดีของสังคม					
9. ท่านเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากเจ้าหน้าที่ อบต. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข					
10. ท่านมีบุคคลที่เป็นแบบอย่างในการลดและการคัดแยกขยะ					

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด มีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- ทำได้ง่ายอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านสามารถทำได้ง่ายมากที่สุด
 ทำได้ค่อนข้างง่าย หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านสามารถทำได้ค่อนข้างง่ายมาก
 เฉยๆ หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านสามารถทำได้ปานกลาง
 ทำได้ยาก หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านไม่สามารถทำได้
 ทำได้ยากมาก หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านไม่สามารถทำได้เลย

คำถาม	ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม				
	ทำได้ง่าย อย่างยิ่ง (5)	ทำได้ ค่อนข้างง่าย (4)	เฉยๆ (3)	ทำได้ยาก (2)	ทำได้ยาก มาก (1)
1. แม่ อบต. จะไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ แต่ท่านก็สามารถแยกขยะในครัวเรือนได้เอง					
2. ท่านรับรู้ว่าการเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะจะทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะในครัวเรือนได้					
3. ท่านรู้สึกว่าการแยกขยะมูลฝอย เป็นความรับผิดชอบที่สำคัญสำหรับตัวท่าน					
4. หากท่านสามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด					
5. หากไม่มีถังขยะในครัวเรือน ท่านก็สามารถหาภาชนะที่แข็งแรงไม่รั่วซึมใช้แทนถังขยะได้					
6. การได้เป็นสมาชิกโครงการธนาคารขยะช่วยส่งเสริมให้ท่านเกิดการคัดแยกขยะในครัวเรือน					
7. ท่านของจะนำถุงผ้าหรือตะกร้าถุง ไปตลาดเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดในครัวเรือน					
8. ท่านสามารถนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ได้ในชีวิตประจำวัน					
9. ท่านมีความมั่นใจเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน					
10. เมื่อท่านไปซื้อน้ำดื่มหรือกาแฟ ท่านจะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่เครื่องดื่มที่ร้าน แทนการใช้แก้วพลาสติก					

**ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ**

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
มีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

มั่นใจอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านมั่นใจว่าท่านสามารถทำได้มากที่สุด
มั่นใจมาก หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านมั่นใจว่าท่านสามารถทำได้มาก
เฉยๆ หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านมั่นใจว่าท่านสามารถทำได้ปานกลาง
ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านมั่นใจว่าท่านสามารถทำได้น้อย
ไม่มั่นใจเลย หมายถึง ข้อความที่ระบุนั้นท่านมั่นใจว่าท่านสามารถทำได้น้อยที่สุด

คำถาม	ระดับความตั้งใจ				
	มั่นใจ อย่างยิ่ง (5)	มั่นใจ มาก (4)	เฉยๆ (3)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่มั่นใจ เลย (1)
1. ท่านมีความตั้งใจที่จะคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทุกครั้งเพราะทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น					
2. หากหน่วยงานหรือชุมชนมีโครงการลดและ คัดแยกขยะก่อนทิ้งท่านจะตั้งใจเข้าร่วมโครงการ					
3. ท่านตั้งใจจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง เพราะเป็นหน้าที่					
4. ท่านตั้งใจจะลดการใช้และคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทุกครั้งเพราะทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการ ขายขยะรีไซเคิล					
5. ท่านตั้งใจลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น หลอด ถุงพลาสติก					
6. ท่านตั้งใจใช้ของซ้ำ เช่น ขวดน้ำ หรือถุงผ้า เพื่อลดขยะ					
7. ท่านตั้งใจนำขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิล เช่น ขวดพลาสติก กระดาษ ไปขาย					
8. ท่านตั้งใจนำเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ ไปทำปุ๋ยหมัก					
9. ท่านจะเอาถุงพลาสติกที่สะอาดเก็บรวมไว้ใช้อีก ครั้ง					
10. ท่านตั้งใจใช้กล่องใส่อาหารแทนการใช้ ถุงพลาสติกหรือกล่องโฟม					

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จำนวน 15 ข้อ

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
มีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง หรือเป็นประจำสม่ำเสมอ

ปฏิบัติบ่อย หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง

ปฏิบัติปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้ง หรือไม่สม่ำเสมอ

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนาน ๆ ครั้ง

ไม่ปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย

คำถาม	ระดับพฤติกรรม				
	ปฏิบัติเป็นประจำ (5)	ปฏิบัติบ่อย (4)	ปฏิบัติปานกลาง (3)	ปฏิบัติบางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติเลย (1)
1. ท่านนำถุงผ้าไปใช้แทนถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ					
2. ท่านใช้กล่องข้าวและขวดน้ำส่วนตัวแทนการใช้ภาชนะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว					
3. ท่านบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด					
4. ท่านแยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก					
5. ท่านนำของที่ใช้แล้วมาขาย เช่น ขวดแก้ว กล่องพลาสติก					
6. ครัวเรือนของท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายๆใบ					
7. ครัวเรือนของท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก					
8. ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้					
9. ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะท่านเก็บไว้ขาย					
10. ครัวเรือนของท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้กลับนำมาใช้ใหม่ได้อีก					
11. ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านเก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้งานได้อีก					

คำถาม	ระดับพฤติกรรม				
	ปฏิบัติเป็นประจำ (5)	ปฏิบัติบ่อย (4)	ปฏิบัติปานกลาง (3)	ปฏิบัติบางครั้ง (2)	ไม่ปฏิบัติเลย (1)
12. ครอบครัวของท่านมีการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน					
13. ครั้วเรือนของท่านแยกขยะรีไซเคิลที่บ้านของ ท่าน (กระดาษ, พลาสติก) (ไม่ว่าจะแยกเพื่อขายหรือ เพื่อให้คนอื่นก็ตาม)					
14. ครั้วเรือนของท่านมีการลดและการคัดแยก ขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งในถังขยะให้ อบต. ดำเนินการ					
15. ครั้วเรือนของท่าน แยกประเภทขยะพวกขวดน้ำ หรือกระป๋องน้ำอัดลมไว้ขายต่อ					

ภาคผนวก ง

การหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	เพศ [] 1. ชาย [] 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
2	อายุ.....ปี	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
3	อาชีพ [] 1. รับจ้างทั่วไป [] 2. เกษตรกรรม [] 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว [] 4. พนักงานของรัฐ/เอกชน [] 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ [] 6. นักเรียน/นักศึกษา [] 7. อื่น ๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
4	ระดับการศึกษา [] 1. ประถมศึกษา [] 2. มัธยมศึกษาตอนต้น [] 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช [] 4. อนุปริญญา/ปวส. [] 5. ปริญญาตรี [] 6. สูงกว่าปริญญาตรี [] 7. อื่นๆ.....	+1	+1	+1	3	1.00	ควรเพิ่มเติมข้อ ☐ 7. ไม่ได้รับ การศึกษา ☐ 8. อื่น ๆ (ระบุ).....	ใช้ได้
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
6	จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวม ท่าน)คน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
7	สถานภาพในครอบครัว [] 1. หัวหน้าครอบครัว [] 2. สมาชิกในครอบครัว [] 3. ผู้อาศัย	0	+1	+1	2	0.67	2 กับ 3 คล้ายกัน	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
8	ท่านเคยนำขยะมูลฝอยไปขายที่ร้าน รับซื้อของเก่าหรือขายในโครงการ ธนาคารขยะ [] 1. ไม่เคย [] 2. เคย.....ครั้ง/เดือน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
9	ระบบสนับสนุนในการจัดการขยะของ อบต.ชาติได้มีการสนับสนุนวัสดุ/ อุปกรณ์ในการลดและการคัดแยกขยะ มูลฝอย [] 1. งบประมาณ [] 1. เพียงพอ [] 2. ไม่เพียงพอ [] 3. ไม่ทราบ [] 2. บุคลากร (พนักงานเก็บขนขยะ) [] 1. เพียงพอ [] 2. ไม่เพียงพอ [] 3. ไม่ทราบ [] 3. รถเก็บขนขยะ [] 1. เพียงพอ [] 2. ไม่เพียงพอ [] 3. ไม่ทราบ [] 4. ถังรองรับขยะมูลฝอย [] 1. ไม่มี [] 2. มี [] 1. เพียงพอ [] 2. ไม่เพียงพอ [] 3. ไม่ทราบ	+1	0	+1	2	0.67	-กรณีไม่ทราบ คือ ไม่เพียงพอ/ พอเพียง -ถามงบประมาณ / บุคลากร คนทั่วไป จะตอบได้ไหมคะ ไม่น่าจะได้ ควรถาม อะไรที่แบบเห็นภาพ จำต้องได้ในระดับ ประชาชน -ควรเพิ่มเติมข้อ [] 4. ถังรองรับ ขยะมูลฝอย [] 1. ไม่มี [] 2. มี [] 2.1 เพียงพอ [] 2.2 ไม่ เพียงพอ [] 2.3 ไม่ทราบ	ใช้ได้ ปรับแก้ไข ตาม คำแนะนำ
10	ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจาก แหล่งใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ) [] 1. โทรทัศน์ [] 2. วิทยู [] 3. สื่อออนไลน์ (เฟสบุค,ไลน์ ฯลฯ) [] 4. นิตยสาร/วารสาร/แผ่นพับ [] 5. เสียงตามสาย [] 6. ครอบครัว/เพื่อนบ้าน [] 7. หน่วยงานของรัฐ [] 8. อื่นๆ.....	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่าง

(ใช่ หรือ ไม่ใช่) ด้านหลังข้อคำถามตามความเข้าใจของท่าน

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	การลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce) หมายถึง การซื้อสิ่งของตามความจำเป็น ปริมาณเหมาะสม คงทน เพื่อลดการใช้บรรจุภัณฑ์ การลดขยะ (Reduce) คือ การซื้อของเท่าที่จำเป็น เลือกใช้ของที่ทนทาน และลดการใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดขยะน้อยลง	+1	+1	+1	3	1.00	-ทุกข้อถ้าปรับประเด็นข้อคำถามได้จะดีมาก ให้มันง่ายและตรงกับ การนำไปใช้ เป็นความรู้ที่เค้าควรจะรู้จริงๆ แบบในระดับประชาชน เช่น แยกอะไร ลดอะไร ใช้ซ้ำยังไง	ใช้ได้
2	การนำขยะมูลฝอยมาใช้ซ้ำ (Reuse) หมายถึง การใช้ซ้ำสิ่งของหรืออุปกรณ์โดยไม่ผ่านการแปรรูป -การนำขวดพลาสติกมาใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำขวดพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ โดยไม่ต้องแปรรูป เช่น เติมน้ำดื่ม ใช้เป็นกระถางต้นไม้ หรือทำเป็นที่ใส่ของ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ	0	+1	+1	2	0.67	-มูลฝอย/วัสดุ/อุปกรณ์	ใช้ได้
3	การเลือกใช้อานไฟฉายแบบที่ชาร์ตได้เป็นการใช้ซ้ำ	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
4	การนำขยะมูลฝอยมารีไซเคิล (Recycle) หมายถึง การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่เข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
5	การลดการเกิดขยะมูลฝอย เป็น วิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี ที่สุด	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
6	การใช้ตะกร้าหรือกระบะเป่าผ้า แทนถุงพลาสติกเป็นการช่วยลด ปริมาณขยะมูลฝอยอีกวิธีหนึ่ง	0	+1	+1	2	0.67	-ควรเพิ่ม : เป็นอีกหนึ่ง วิธีการลดปริมาณ... -ควรเพิ่มเติม : การใช้ตะกร้าหรือ กระบะเป่าผ้าบรรจุสิ่งของที่ ซื้อจากร้านค้าแทน ถุงพลาสติกเป็นการช่วย ลดปริมาณขยะมูลฝอย อีกวิธีหนึ่ง	ใช้ได้
7	ขวดน้ำพลาสติก เศษแก้ว สามารถหลอมนำกลับมาใช้ใหม่ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ควรเพิ่มเติม : ขวดน้ำพลาสติก เศษ แก้วที่ใช้แล้ว สามารถ หลอมนำกลับมาใช้ใหม่ ได้	ใช้ได้
8	เศษพลาสติก ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ สามารถทิ้งรวมกันได้	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
9	ขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วไม่ สามารถนำมารีไซเคิลได้	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
10	การทิ้งขยะมูลฝอยทุกชนิด รวมกันถือว่าเป็นการคัดแยกขยะ มูลฝอยที่ถูกต้องวิธี	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
11	การนำกระดาษที่ใช้หน้าเดียวมา ใช้ซ้ำอีกด้านหนึ่งเป็นการลด ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
12	การซ่อมแซมอุปกรณ์ภายในบ้าน ที่ชำรุด คือ การใช้ซ้ำ	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	ถึงแม้ว่าฉัน ท่านคิดว่า จะแยกขยะ แต่พนักงานเก็บขยะก็นำไปทิ้งรวมกันอยู่ดี ท่านคิดว่าท่านแยกขยะ เรียบร้อยพนักงานเก็บขยะก็เก็บทั้งเป็นขยะรวม	0	+1	+1	2	0.67	-ทุกข้อควรใช้ คำแนะนำประโยชน์ คแบบ ฉนั้น.... อันนี้ ปะปน ท่าน... คำ ว่าย่งยาก เยอะไป อาจใช้คำว่า นำ เพื่อ ทำได้ยาก ทำ ได้ง่าย เป็นเรื่อง สำคัญมาทดแทน บ้างก็ได้	ใช้ได้
2	การจัดการขยะเป็นหน้าที่ ของรัฐ จึงไม่มีความ จำเป็นต้องแยกขยะก่อนทิ้ง	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
3	การลดหรือป้องกันไม่ให้เกิด ขยะ เช่น การพกถุงผ้าแทน การรับถุงพลาสติก เป็นสิ่งที่ ทำได้ยาก เพราะส่วนทางกับ ความเคยชิน	+1	+1	+1	3	1.00	-ส่วนทางการพูด	ใช้ได้
4	การคัดแยกขยะช่วยลด ปริมาณขยะที่เป็นภาระการ กำจัด อันเป็นการช่วยลด ค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	3	1.00	-ช่วยลดค่าใช้จ่าย หรือช่วยเพิ่ม รายได้จากการเอา ไปขาย	ใช้ได้
5	การลดและการคัดแยกขยะ มูลฝอยทำให้เกิดความ ยุ่งยากในการดำเนินการ	0	+1	+1	2	0.67	-คล้ายกับข้อ 9 -ควรเพิ่มเติม : การลดและการคัด	ใช้ได้ ปรับแก้ไข ตาม

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
							แยกขยะมูลฝอย ทำให้เกิดความ ยุ่งยากในการ ดำเนินการ→ ของผู้คัดแยก หรือ หน่วยงานรัฐ?	คำแนะนำ
6	การแยกประเภทขยะทำให้ ท่านสามารถนำขยะบาง ประเภทกลับมาใช้ซ้ำให้เกิด ประโยชน์ต่อไปได้	+1	+1	+1	3	1.00	-ควรเพิ่มเติม : การแยกประเภท ขยะทำให้ท่าน สามารถนำขยะ บางประเภท กลับมาใช้ซ้ำให้ เกิดประโยชน์ ต่อไปได้ เช่น ขวด น้ำพลาสติก	ใช้ได้
7	การลดและการคัดแยกขยะ มูลฝอยก่อนทิ้งเป็นหน้าที่ ของทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
8	การคัดแยกขยะ ทำให้เกิด ความยุ่งยากในการทำงาน บ้าน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
9	การลดและการคัดแยกการ นำมาใช้ใหม่ขยะมูลฝอยเป็น เรื่องที่ยุ่งยาก และซับซ้อน	+1	+1	+1	3	1.00	-รวมกับข้อ 5	ใช้ได้
10	หากเราช่วยกันลดและคัด แยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จะช่วยแก้ปัญหาขยะใน ประเทศได้	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงต่อการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยใน

ครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	ครอบครัวของท่านมีส่วนทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	+1	0	+1	2	0.67		ใช้ได้
2	คนในชุมชนของท่านมีบทบาทในการกระตุ้นให้ท่านคัดแยกขยะ	+1	0	+1	2	0.67		ใช้ได้
3	ในกรณีที่ท่านทำงาน เพื่อนร่วมงานของท่านมีส่วนทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	0	0	+1	1	0.33	-กรณีทำงาน	ปรับปรุง ข้อคำถาม
4	บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับท่านมีส่วนทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
5	มาตรการการกระตุ้นของ อบต. หรือ อบจ. ทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง	+1	+1	+1	3	1.00	เพิ่มมาตรการ	ใช้ได้
6	ท่านรู้สึกกดดันจากคนรอบข้างและเพื่อนบ้านของท่านหากท่านไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
7	ท่านลดการทำให้เกิดขยะเพราะญาติพี่น้องและเพื่อน/เพื่อนร่วมงานเป็นแบบอย่าง	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
8	ท่านลดใช้ถุงพลาสติกเพราะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1.00	-อาจใช้คำว่า ทำให้เราเป็นคนที่รับผิดชอบต่อคนรอบข้าง คนให้คนอื่นชื่นชม ทำให้เราเป็นต้นแบบที่ดี มันจะแตกต่างจาก แรงสนับสนุนทางสังคม	ใช้ได้
9	ท่านเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยจากเจ้าหน้าที่ อบต. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	+1	0	+1	2	0.67		ใช้ได้
10	ท่านทำตามแนวทางการคัดแยกขยะของบุคคลที่นับถือท่านมีบุคคลที่เป็นแบบอย่างในการลดและการคัดแยกขยะ	0	0	+1	1	0.33	-ให้ปรับตามแก้ไข	ปรับปรุง ข้อคำถาม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	ท่านทราบหากไม่มีถังขยะแยกประเภทท่านก็สามารถคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นอย่างดี แม้ อบต. จะไม่ได้จัดถังขยะแยกประเภทให้ แต่ท่านก็สามารถแยกขยะในครัวเรือนได้เอง	+1	0	+1	2	0.67	-ทุกข้อแนะนำขึ้นคำถาม “ท่านทราบ ท่านรับรู้ ท่านรู้” -ทุกข้อควรทำจากสถานการณ์จริงที่จะเป็นเงื่อนไขให้ทำได้ยาก เช่น ถ้าไปซื้อของ จะนำถุงผ้าหรือถุงไปเอง ไปตลาดจะถือตะกร้าไปด้วย เตรียมของไปกิน ไปวัด จะเตรียมกล่องอาหารหรือปิ่นโตไป อะไรแบบนี้คะ เป็นเงื่อนไขที่เค้าคิดว่า ถ้าเป็นแบบนี้เค้าจะจัดการได้	ใช้ได้
2	ท่านรับรู้ว่าการเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะจะทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะในครัวเรือนได้	+1	0	+1	2	0.67	-ควรเพิ่มเติม : การเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะหรือโครงการอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการลดและคัดแยกขยะ ทำให้ท่านลดและคัดแยกขยะได้	ใช้ได้
3	ท่านรู้สึกว่าการแยกขยะมูลฝอยเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญสำหรับตัวท่าน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
4	หากท่านสามารถคัดแยกขยะมูลฝอยตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	-เพิ่มตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด -ควรขยายความข้อคำถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
5	หากไม่มีถังขยะในครัวเรือน ท่านก็สามารถหาภาชนะที่แข็งแรงไม่รั่วซึมใช้แทนถังขยะได้	+1	+1	+1	3	1.00	-เพิ่มถังขยะ	ใช้ได้
6	การได้เป็นสมาชิกโครงการธนาคารขยะช่วยส่งเสริมให้ท่านเกิดการคัดแยกขยะในครัวเรือน	+1	0	+1	2	0.67		ใช้ได้
7	สมาชิกในครัวเรือนของท่านถ้าไปซื้อของ จะนำถุงผ้า หรือตะกร้าถุงไปตลาด เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดในครัวเรือนช่วยให้ท่านในการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0	-1	+1	0	0	-ช่วยท่าน/ช่วยเหลือท่าน -ควรเพิ่มเติม : สมาชิกในครัวเรือนช่วยให้ท่านสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนได้	ปรับปรุง ข้อคำถาม
8	สมาชิกในครัวเรือนให้กำลังใจท่านในการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน ท่านสามารถนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ได้ในชีวิตประจำวัน	+1	-1	+1	1	0.33	-ตัดไปข้อความ/คำถาม ความตั้งใจ -แรงบันดาลใจสนับสนุน	ปรับปรุง ข้อคำถาม
9	ท่านมีความมั่นใจเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน	+1	+1	+1	3	1.00	-ควรเพิ่มเติม : ท่านมีความมั่นใจเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน จึงเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน	ปรับปรุง ข้อคำถาม
10	ท่านมั่นใจว่าหากท่านลดการเกิดขยะแยกขยะมูลฝอย ช่วยลดภาวะโลกร้อนและเป็นเรื่องง่ายที่ท่านทำได้ ทุกครั้งเมื่อท่านไปซื้อน้ำบ้นหรือกาแฟ ท่านจะนำแก้วหรือภาชนะจากบ้านไปใส่เครื่องดื่มที่ร้านแทนการใช้แก้วพลาสติก	1	-1	1		0.33	-ทันคิด	ปรับปรุง ข้อคำถาม

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	ท่านมีความตั้งใจที่จะคัดแยกขยะ ก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะมันทำให้ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	-ให้ขึ้นต้น "ท่านตั้งใจ" -จะใช้คุณหรือท่าน ความตั้งใจ ถามตรงๆ เลย มีขยะกี่ประเภท กี่ แบบ ไหนจะทิ้งยังไง ควรมีข้อหลอกด้วย เช่น ท่านจะเอาถุงพ สาติกที่สะอาดเก็บรวม ไว้ใช้อีกครั้ง ท่านได้ -ควรเพิ่มเติม : ท่านมี ความตั้งใจที่จะคัดแยก ขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง เพราะมีส่วนช่วยให้ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	ใช้ได้
2	หากหน่วยงานหรือชุมชนมี โครงการลดและคัดแยกขยะก่อน ทิ้งท่านจะตั้งใจเข้าร่วมโครงการ	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
3	ท่านตั้งใจจะแยกขยะก่อนทิ้งทุก ครั้งเพราะคิดว่ามันเป็นหน้าที่	0	+1	+1	2	0.67	-เป็นหน้าที่ -ควรเพิ่มเติม : ท่านจะ แยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง เพราะคิดว่าคือหน้าที่ ของท่าน	ใช้ได้
4	คุณท่านตั้งใจจะลดการใช้และคัด แยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะมัน ทำให้คุณท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก การขายขยะรีไซเคิล	+1	+1	+1	3	1.00	-ควรเพิ่มเติม : ท่านจะ ลดการใช้และคัดแยก ขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง เพราะทำให้ท่านมี รายได้เพิ่มขึ้นจากการ ขายขยะรีไซเคิล	ใช้ได้
5	คุณท่านตั้งใจจะแยกขยะก่อนทิ้ง ทุกครั้งถ้าเกิดมีการเก็บค่าขยะ ตามน้ำหนักเพราะมันจะทำให้	0	+1	+1	2	0.67	-ควรเพิ่มเติม : ท่านจะ แยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง จึงเป็นการลดปริมาณ ขยะ หากมีการเก็บค่า	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
	คุณเสียค่าจัดการขยะน้อยลง <u>ท่านตั้งใจลดการใช้พลาสติกแบบ</u> <u>ใช้ครั้งเดียว เช่น หลอด</u> <u>ถุงพลาสติก</u>						ขยะตามน้ำหนัก จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ	
6	การนำขยะมูลฝอยไปขายให้กับ ผู้รับซื้อของ เก่าเป็นเรื่องที่น่าอายสำหรับท่าน <u>ท่านตั้งใจซื้อของซ้ำ เช่น ขวดน้ำ</u> <u>หรือถุงผ้า เพื่อลดขยะ</u>	+1	-1	+1	1	0.33	-ทัศนคติ	ปรับปรุง ข้อคำถาม
7	การลดและการคัดแยกขยะมูล ฝอยก่อนที่จะทำท่านกำจัดขยะ มูลฝอยแต่ละประเภทได้ง่ายขึ้น <u>ท่านตั้งใจนำขยะที่สามารถนำไป</u> <u>รีไซเคิล เช่น ขวดพลาสติก</u> <u>กระดาษ ไปขาย</u>	+1	-1	+1	1	0.33	-ทัศนคติ	ปรับปรุง ข้อคำถาม
8	การลดและการคัดแยกขยะมูล ฝอยเป็นหน้าที่ของพนักงานเก็บ ขนขยะมูลฝอยเท่านั้น <u>ท่านตั้งใจนำเศษอาหารหรือขยะ</u> <u>อินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก</u>	0	-1	1	0	0	-ถามถึงความตั้งใจ -ทัศนคติ	ปรับปรุง ข้อคำถาม
9	<u>ท่านตั้งใจลดและการคัดแยก</u> <u>ขยะมูลฝอยทำให้เกิดความ</u> <u>ยุ่งยากในการดำเนินการ</u> <u>ท่านตั้งใจให้คำแนะนำสมาชิกใน</u> <u>ครอบครัวให้ช่วยกันลดและคัด</u> <u>แยกขยะ</u> <u>ท่านจะเอาถุงพลาสติกที่สะอาด</u> <u>เก็บรวมไว้ใช้อีกครั้ง</u>	0	-1	1	0	0	-เพิ่มท่านตั้งใจ -ทัศนคติ	ปรับปรุง ข้อคำถาม
10	ท่านเห็นว่าการทิ้งขยะมูลฝอยไม่ มีความจำเป็นที่จะต้องคัดแยก <u>ท่านตั้งใจใช้กล่องใส่อาหารแทน</u> <u>การใช้ถุงพลาสติกหรือกล่องโฟม</u>	-1	-1	1	0	0	-ปรับให้เป็นความ ตั้งใจ -ทัศนคติ	ปรับปรุง ข้อคำถาม

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการณ์และการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

จำนวน 15 ข้อ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
1	ครัวเรือนของท่านมีเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไปจนความจำเป็น <u>ท่านนำถุงผ้าไปใช้แทนถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ</u>	+1	0	+1	2	0.67	-ไม่ชัดเจน -ทำข้อคำถามให้มันชัดเจน ระบุถึงขยะ ให้มันเห็นภาพ เค้าจะได้ตอบได้ตรงกับความเป็นจริง เช่น ครัวเรือนของท่าน จะเลือกไม่เอาถุงพลาสติกใส่สินค้าหรืออาหารที่ซื้อจากร้านค้า ครัวเรือนของท่านมีการเตรียมถุงผ้าไปจับจ่ายซื้อของครัวเรือนของท่าน มีการเก็บถุงพลาสติกรวมไว้เพื่อมาใช้ซ้ำ ครัวเรือนของท่าน แยกประเภทขยะพวกขวดน้ำ หรือกระป๋องน้ำอัดลมไว้ขายต่อ -ควรเพิ่มเติม : ครัวเรือนของท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไปจนความจำเป็น	ใช้ได้
2	ครัวเรือนของท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น <u>ท่านใช้กล่องข้าวและขวดน้ำส่วนตัวแทนการใช้ภาชนะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว</u>	+1	0	+1	2	0.67	-ไม่ชัดเจน -ควรเพิ่มเติม : ครัวเรือนของท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกบรรจุสินค้าเกินความจำเป็น	ใช้ได้
3	ท่านบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
4	ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะ <u>ท่านแยกขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร และนำไปทำปุ๋ยหมัก</u>	+1	-1	+1	0	0.33	-ไม่ตรงนิยาม	ปรับปรุงข้อคำถาม

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
5	ครัวเรือนของท่านให้ความสำคัญ ร่วมมือเป็นอย่างดีในการช่วยลด ขยะ <u>ท่านนำของที่ใช้แล้วมาใช้ ซ้ำ เช่น ขวดแก้ว กล่อง พลาสติก</u>	+1	-1	+1	0	0.33		ปรับปรุง ข้อคำถาม
6	ครัวเรือนของท่านเลือกใช้ ถุงพลาสติกใส่สิ่งของ ใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบ เล็กหลายๆใบ	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
7	ครัวเรือนของท่านมักจะใช้ วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ ใหม่ได้อีก	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
8	ขยะประเภทขวดพลาสติก หรือขวดแก้วท่านนำ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
9	ขยะที่เป็นวัสดุประเภท โลหะท่านเก็บไว้ขาย	+1	+1	+1	3	1.00	-ข้อ 9 กับ 13 คล้ายกัน	ใช้ได้
10	ครัวเรือนของท่านเก็บ ถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับนำมาใช้ใหม่ได้อีก	+1	+1	+1	3	1.00	-ควรเพิ่มเติม : ครัวเรือนของท่านเก็บ ถุงพลาสติกที่ยังใช้งาน ได้ นำกลับใช้ใหม่ได้อีก	ใช้ได้
11	ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือ หนังสือพิมพ์ท่านเก็บไว้ขายหรือ นำกลับมาใช้งานได้อีก	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
12	ครอบครัวของท่านมีการคัด แยกขยะเปียก ขยะแห้ง ออกจากกัน	+1	+1	+1	3	1.00		ใช้ได้
13	ครัวเรือนของท่านแยกขยะ รีไซเคิลที่บ้านของท่าน (กระดาษ, พลาสติก) (ไม่ว่า จะแยกเพื่อขายหรือเพื่อให้ คนอื่นก็ตาม)	+1	+1	+1	3	1.00	-ข้อ 9 กับ 13 คล้ายกัน -ควรเพิ่มเติม : ครัวเรือน ของท่านแยกขยะรีไซเคิลที่ บ้าน เช่นกระดาษ, พลาสติก,โลหะ โดยการ แยกเพื่อการขายหรือการ	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	ข้อเสนอแนะ	แปลผล
		1	2	3				
							มอบผู้อื่น	
14	ครัวเรือนของท่านมีการลดและ การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อน นำไปทิ้งในถังให้ อบต. ดำเนินการอาหาร	+1	+1	+1	3	1.00	-ควรเรียงเรียงข้อ คำถาม เพื่อให้เกิดความ เข้าใจมากขึ้น	ใช้ได้
15	ครัวเรือนของท่านมีการจัดการ ขยะในครัวเรือน <u>ครัวเรือนของท่าน แยก</u> <u>ประเภทขยะพวกขวดน้ำ</u> <u>หรือกระป๋องน้ำอัดลมไว้</u> <u>ขายต่อ</u>	0	0	+1	1	0.33	-คำตอบน่าจะรวมๆ แล้ว ไม่ชัดเจน	ปรับปรุง ข้อคำถาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศศิมา แพงพา
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2530
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	145 หมู่ 2 ตำบลกุดเรือคำ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2553	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.) สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2568	ปริญญาโท สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554	ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนศาลา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2556	พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนศาลา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2560	พนักงานราชการ ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2562	รับราชการ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี